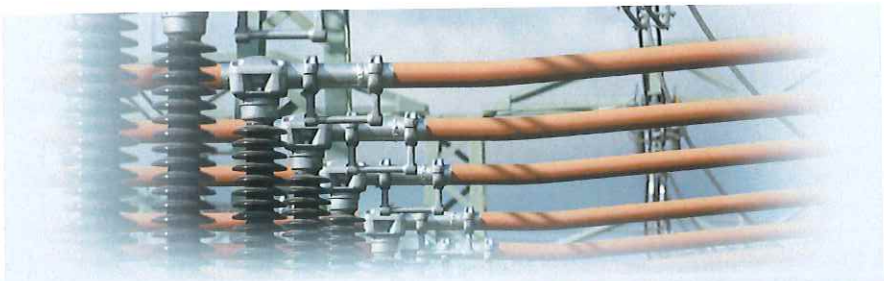
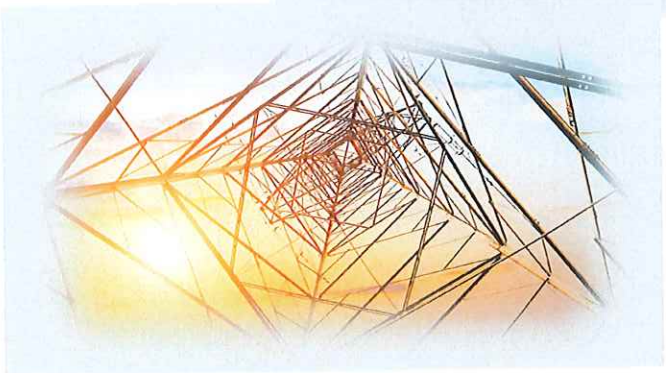
Годишен финансов отчет и доклад за дейността на

ЧЕЗ Трейд България ЕАД

за 2019 г.

ЧЕЗ Трейд България ЕАД

Доклад за дейността и финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 година

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА i
ОДИТОРСКИ ДОКЛАД xxiv
ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД 1
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ 2
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ 3
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ 4
1. Корпоративна информация 5
2.1. База за изготвяне 7
2.1.1.Изявление за съответствие 7
2.1.2. Промени в счетоводните политики и оповестявания 8
2.1.3. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано ..10
2.1.4. Принцип на действащото предприятие 12
2.1.5. Обобщение на съществените счетоводни политики 12
2.1.6. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения 28
2.1.7.Ефекти от първоначално прилагане на МСФО 16 Лизинг 32
3. Приходи и разходи 34
3.1 Приходи 34
3.2. Разходи за закупена електроенергия 35
3.3. Външни услуги 36
3.4. Разходи за персонала 36
3.5. Други разходи 36
3.6. Финансови разходи 37
3.7. Финансови приходи 37
4. Данък върху печалбата 38
5. Машини и оборудване 39
6. Търговски и други вземания 39
7.Активи по договори с клиенти 41
8. Аванси и предплатени суми 41
9. Парични средства и парични еквиваленти 41
10. Основен капитал и резерви 41
11. Краткосрочни банкови заеми 42
12. Търговски и други задължения 43
13. Пасиви по договори с клиенти 43
14. Оповестяване на свързани лица 44
15. Провизии 45
16. Лизинг 46
17. Ангажименти и условни задължения 48
18. Цели и политика за управление на финансовия риск 48
19. Финансови инструменти 52
20. Събития след отчетната дата 53

Съвет на директорите
Владимир Дичев
Карел Крал
Атанас Желязков Димов

Одитен комитет
Ион Лунгу
Видьо Иванов Терзиев
Витолд Павловски

Регистриран офис
пл. "Позитано" № 2, ет. 7
район Триадица
гр. София 1000

Банки
Алианц Банк България АД
ИНГ Банк Н.В – кл. София
УниКредит Булбанк АД
Ситибанк АД

Одитор
АФА ООД
ул. „Оборище“ 38
гр. София 1504

Съдържание

1. ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА **23 страници**

2. ОДИТОРСКИ ДОКЛАД **10 страници**

4. ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ **53 страници**

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

1. Обща информация за структурата и управлението на дружеството

1.1 Обща информация за дружеството

„ЧЕЗ Трейд България" ЕАД („**Дружеството**") е еднолично акционерно дружество със седалище и адрес на управление Република България, гр. София 1000, пл. „Позитано" № 2, ет. 7, офис 7. Дружеството е вписано в Търговския регистър при Агенцията по вписванията под ЕИК 113570147 и е регистрирано по системата на ДДС с ИН BG113570147. Дружеството притежава Лицензия за търговия с електрическа енергия Л- 191-15/04.07.2005 г. издадена от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране („ДКЕВР"), към момента Комисия за енергийно и водно регулиране. Лицензията за търговия е изменена с решение на ДКЕВР № - И2-Л-191 от 06.10.2014 г. с права и задължения за дейността „координатор на комбинирана балансираща група". Срокът на валидност на лицензията за търговия е удължен до 04.07.2025г. с решение на ДКЕВР № И3-Л-191 от 06.10.2014.

Капиталът на дружеството възлиза на 500,000 лева и се притежава 100% от ЧЕЗ, а. с. Чешка Република.

Продажба на акциите на ЧЕЗ а.с. в дружествата от Групата на ЧЕЗ в България

Настоящото оповестяване е направено въз основа на информация, оповестена публично от „ЧЕЗ", а.с., Чехия, в качеството му на мажоритарен собственик на Дружеството.
На 23 февруари 2018 г. е подписан договор за продажба на участието му в българските дружества ЧЕЗ Разпределение България АД (включително неговото участие в „ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България" ЕАД), „ЧЕЗ Трейд България" ЕАД, „ЧЕЗ България" ЕАД, „ЧЕЗ Електро България" АД, „Фри Енерджи Проджект Орешец" ЕАД и „Бара Груп" ЕООД с „Инерком България" ЕАД.
През м. юли 2018 г. Комисията за защита на конкуренцията („КЗК") постанови Решение № 805/ 19.07.2018 г., с което забрани концентрацията между предприятия чрез придобиване на контрол от страна на „Инерком България" ЕАД върху предприятията от групата на „ЧЕЗ" в Република България, като решението подлежеше на незабавно изпълнение. Решението беше обжалвано в нормативно установените срокове от „Инерком България" ЕАД, „ЧЕЗ", а.с. и „ЧЕЗ Българиън Инвестмънтс" Б.В.
Въз основа на публично оповестена информация на 15.04.2019 г. Надзорният съвет на „ЧЕЗ", а.с. е взел решение за прекратяване на Договора за покупка на акции.
Въз основа на информация, оповестена публично от едноличния собственик на ЧЕЗ Трейд България ЕАД – „ЧЕЗ", а.с., членовете на Съвета на директорите и на Одитния комитет на Дружеството бяха информирани, че на 20.06.2019 г. „ЧЕЗ" а.с. и „ЧЕЗ Българиън Инвестмънтс" Б.В. са подписали договор за продажба на своите активи в България с „Еврохолд България" АД на стойност от 335 млн. евро. Продажбата обхваща следните дружества на „ЧЕЗ Груп" в България: „ЧЕЗ България" ЕАД, „ЧЕЗ Електро България" АД, ЧЕЗ Разпределение България АД, „ЧЕЗ Трейд България" ЕАД, „ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България" ЕАД, „Фри Енерджи Проджект Орешец" ЕАД и „Бара Груп" ЕООД.

Сделката по прехвърлянето на активите на „ЧЕЗ", а.с. в България на купувача „Еврохолд България" АД ще бъде финализирана след одобряването ѝ от страна на компетентните държавни органи.

На 24.10.2019 г. КЗК постанови Решение № 1169/ 24.10.2019 г. по преписка № КЗК/822/2019, с което забранява концентрацията между предприятия, която ще се осъществи чрез придобиване от страна на „Еврохолд България" АД на непряк едноличен контрол чрез „Ийстърн Юръпиън електрик Къмпани" Б.В. върху „ЧЕЗ България" ЕАД, ЧЕЗ Разпределение България АД, „ЧЕЗ Електро България" АД, „ЧЕЗ Трейд България" ЕАД, „Фри Енерджи Проджект Орешец" ЕАД, „БАРА Груп" ЕООД и „ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България" ЕАД. Решението е обжалвано по реда на Административнопроцесуалния кодекс от „Ийстърн Юръпиън електрик къмпани" Б.В., „Еврохолд България" АД, „ЧЕЗ" а.с. и „ЧЕЗ Българиън Инвестмънс" Б.В. пред Административен съд – София Област. Образувано е административно дело № 1492/2019 г.

Списъчният състав към 31.12.2019 г. е 37 души.

Дружеството е регистрирано при „Електроенергиен системен оператор" ЕАД („ЕСО") на пазар на електрическа енергия на крайни клиенти, на пазар на едро и като координатор на стандартна

балансираща група с електроенергиен идентификационен код № 32XCEZ-TRADE-BG3, както и като търговски участник на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД.

Към 01.01.2019 г. предметът на дейност на Дружеството се развива в две основни направления:

- Търговия с електрическа енергия, топлоенергия, газообразни горива и всякакъв вид други енергоносители след получаване на съответната лицензия в случай, че такава е необходима;

- Проучване, консултиране, проектиране, финансиране и изграждане на енергийни обекти, доставка на енергоефективни услуги, изпълнение на услуги по договори с гарантиран резултат – ЕСКО договори, строително-монтажни, довършителни, ремонтни работи, доставки на материали и оборудване.

както и извършването на всяка друга дейности, незабранена от закона.

Дружеството е вписано в Централния професионален регистър на строителя с Удостоверение от Камара на строителите в България за изпълнение на строежи от трета група – строежи от енергийната инфраструктура от трета до пета категория с валидност до 30.09.2020 г.

1.2 Бизнес цели на дружеството

Дружеството развива дейността си в следните направления:

- Продажба на електрическа енергия на индустриални и бизнес клиенти;
- Търговия с електрическа енергия на пазар на едро;
- Координатор на стандартна балансираща група;
- Предлагане на енергийни решения за клиентите;
- Управление на възобновяеми енергийни източници („ВЕИ“)

Основната цел на Дружеството е да развива и разширява портфолиото си от индустриални и бизнес клиенти, да управлява устойчива балансиращата група, да търгува на пазар на едро в страната и региона, да внедрява енергийния решения за клиентите и да постига конкурентен енергиен микс.

1.3 Управление на дружеството

Едноличен собственик на капитала на Дружеството е ЧЕЗ, а.с., Чешката Република.
Дружеството е с едностепенна система на управление – Съвет на директорите.

Дружеството се представлява от Изпълнителния директор и един от членовете на Съвета на директорите, действащи заедно. Лицата, натоварени с общо управление са представени от Одитния комитет на Дружеството.

Към 01.01.2019 г. Съветът на директорите на Дружеството се състои от следните трима членове:
- Атанас Желязков Димов - Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;,
- Кръстю Георгиев Икономов – Член на Съвета на директорите.
- Душан Рибан - Член на Съвета на директорите;

С решение на едноличния собственик на капитала от 31.01.2019 г., в сила от 01.02.2019 г., г-н Кръстю Георгиев Икономов е освободен като член на Съвета на директорите на Дружеството.
Г-н Владимир Георгиев Дичев е избран за Председател и Изпълнителен член на съвета, на когото е възложено управлението на Дружеството. Посочените персонални промени в Съвета на директорите са вписани в Търговския регистър към Агенция по вписванията на 20.02.2019 г.

С неприсъствено решение на Съвета на директорите на Дружеството от 01.02.2019 г. г-н Владимир Георгиев Дичев е избран за Председател и Изпълнителен член на съвета, на когото е възложено управлението на Дружеството. Съветът на директорите е определил следния начин на представителство на дружеството пред трети лица: от изпълнителния член Владимир Георгиев Дичев и който и да било от останалите членове на съвета на директорите, действащи заедно. Промяната е вписана в Търговския регистър към Агенция по вписванията на 20.02.2019 г.

С решение на едноличния собственик на капитала от 26.11.2019 г., в сила от 06.12.2019 г., г-н Душан Рибан освободен като член на Съвета на директорите на Дружеството. Г-н Карел Крал е избран за член на Съвета на директорите като промяната е вписана в Търговския регистър към Агенция по вписванията на 12.12.2019 г.

Към 31.12.2019 г. Съветът на директорите на Дружеството се състои от следните членове:

- Владимир Георгиев Дичев - Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;,
- Атанас Желязков Димов – Член на Съвета на директорите.
- Карел Крал - Член на Съвета на директорите;

Към датата на издаване на този доклад Съветът на директорите на Дружеството се състои от следните членове:

- Владимир Георгиев Дичев - Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;
- Атанас Желязков Димов – Член на Съвета на директорите.
- Карел Крал - Член на Съвета на директорите;

Одитен комитет

Към 01.01.2019 г. Одитният комитет на Дружеството се състои от следните членове:

- Видьо Иванов Терзиев
- Витолд Павловски
- Йон Лунгу

Към 31.12.2019 г. и към датата на издаване на този доклад Одитният комитет на Дружеството се състои от следните членове:

- Видьо Иванов Терзиев
- Витолд Павловски
- Йон Лунгу

1.4 Друга обща информация за Дружеството през 2019 г.

Обща сума на възнагражденията, начислени и изплатени на членовете на Съвета на директорите, в качеството им на такива, е в размер на 340 хил. лева.

Членовете на Съвета на директорите през 2019 година не са придобивали, притежавали или прехвърляли акции на Дружеството. Членовете на Съвета на директорите през 2019 година не са имали права да придобиват акции на Дружеството. През 2019 г. всички акции на Дружеството са изключителна собственост на едноличния собственик на капитала. Дружеството не е издавало облигации през 2019 г.

През 2019 г. участие в управлението на друго търговско дружество, със съгласието на Едноличния собственик на капитала на Дружеството, имат:

1. г-н Кръстю Икономов, който е управител на ЧЕЗ Еско България ЕООД;
2. г-н Душан Рибан, който е управител на ЧЕЗ Еско България ЕООД, управител на Бара Груп ЕООД до 11.12.2019г., Заместник-председател на Управителния съвет на „ЧЕЗ България“ ЕАД и Член на Управителния съвет на Сдружение "Българска браншова камара на енергетиците" и
3. г-н Карел Крал, който е Председател на Управителния съвет на „ЧЕЗ България“ ЕАД; член на Управителния съвет на „ЧЕЗ Електро България“ АД; член на съвета на директорите на "Фри Енерджи Проджект Орешец" ЕАД; управител на „Бара Груп“ ЕООД; член на управителния съвет на Сдружение "Институт за Енергиен Мениджмънт";.
4. Г-н Атанас Димов, който е Зам.-председател на Управителния съвет на сдружение „Асоциация на търговците на електроенергия в България“.

В протоколите от решенията на Едноличния собственик на капитала на Дружеството няма запис, че е давано съгласие членовете на Съвета на директорите с изключение на г-н Кръстю Икономов, г-н Душан Рибан, г-н Карел Крал и г-н Атанас Димов да участват в търговски дружества като неограничено

отговорни съдружници, да притежават повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и да участват в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети.

В протоколите от заседанията на Съвета на директорите през 2019 г. няма запис по смисъла на член 240б, ал. 2 от Търговския закон членовете на Съвета на директорите да са сключвали договори по член 240б от Търговския закон

Информация по член 247, ал. 3 от Търговския закон

През 2020 г. Дружеството ще продължи да доставя електрическа енергия по свободни цени на индустриални и бизнес клиенти, да търгува на пазар на едро в страната и региона и да изпълнява правата и задълженията си като координатор на стандартна балансираща група, да предлага енергийни решения на клиентите и да управлява участието на ВЕИ на пазара.

През 2019 г. и 2018 година Дружеството не е разпределяло дивиденти.

Съгласно българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към края на годината, финансовото му представяне и паричните му потоци през годината.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики и че при изготвянето на годишния финансов отчет към 31 декември 2019 г. е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като финансовият отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

1.5 Организационна структура

Организационната структура на дружеството към 31.12.2019 г. е разделена в 2 основни направления на развитие и 4 дирекции:

- Изпълнителен директор
  - Дирекция Продажби
  - Дирекция Финанси и администрация

- Главен оперативен директор
  - Дирекция Търговия и баланс
  - Дирекция Корпоративни продажби и проекти

Съгласно одобрената от Съвета на директорите организационна структура, общият брой служители по щат е 39 души, като ефективно наетият персонал към 31.12.2019 е 37 души.

2. Анализ на дейността на дружеството за 2019г.

През 2019 г. Дружеството продължи дейността си в съответствие с действащото законодателство и приложимата нормативна рамка в областта на свободния електроенергиен пазар и съгласно лицензията за търговия с електрическа енергия № Л-191-15/04.07.2005 г.

Във връзка с разширение на дейността по търговия с електрическа енергия на международен пазар на едро, Дружеството предприе следните действия:

- Регистрация на Румънския, Сръбския и Унгарския електроенергиен пазар чрез припознаване на лицензията за търговия издадена от КЕВР;
- Регистрация на немската енергийна борса (EEX) с иден. код # CZTEX за търговия на пазара на деривати върху електрическа енергия и въглеродни емисии.

До момента на изготвяне на този доклад, Дружеството няма сключени директни сделки от свое име на пазарите в Румъния, Сърбия, Унгария и Германия. Дружеството ползва услугите за достъп до пазара чрез договор с ЧЕЗ, а. с.

През 2019 г. Дружеството премина:

- Годишен одит по Система за управление на качеството ISO 9001:2018
- Вътрешни одити съгласно политиката на едноличния собственик на капитала.

Ситуация на свободния пазар на електрическа енергия в България и Региона

Либерализацията на пазара на електрическа енергия продължава съгласно приложимата нормативна рамка. Ефективният процент на отваряне свободния пазар се оценява на близо 60% от крайното потребление в страната на база производство и отчитайки износа на електрическа енергия. Право на участие на свободен пазар имат всички крайни клиенти в страната съгласно приложимата нормативна рамка.

Производителите предлагат електрическа енергия на сегментите на БНЕБ - „пазар ден – напред", „централизиран пазар на двустранни договори" „продължителна търговия" и „пазар в рамките на деня". На 19.11.2019 г. седем нови страни от т.нар. „Втора вълна", сред които и България, се включиха в пан-европейското обединение на пазарите „В рамките на деня", присъединявайки се към сегашните четиринадесет страни в него. „Втората вълна" на присъединяване към единния европейски пазар „В рамките на деня", разширява обхвата на непрекъсната търговия на електроенергия с пазарните зони на България, Хърватия, Чехия, Унгария, Полша, Румъния и Словения.

Регулаторна рамка

С решение № Ц-19/01.07.2019, КЕВР промени цената задължения към обществото от на 36.75 лв./МВтч на 19.57 лв./МВтч, считано от 01.07.2019 г. Цена задължение към обществото се начислява на крайни клиенти на свободен пазар съгласно ЗЕ.

С промяна в ЗЕ, изм. и доп. ДВ. бр.41 от 21 Май 2019 г., беше премахнато задължението за заплащане на цена пренос и достъп до електропреносната система при износ на електрическа енергия от страната в сила от 01.07.2019г., отмяна на заплащането на 5% такса при внос на електрическа енергия, както и намален прага за сключване на сделки на организиран борсов пазар на ВЕИ и централи с високоефективно комбинирано производство от 4 MW на 1 MW, в сила най-късно до 01.10.2019 г.

2.1 Развитие и резултати от дейността на Дружеството, както и неговото състояние, заедно с описание на основните рискове, пред които е изправено Дружеството

През 2019 г. 99.5% от реализираните приходи от Дружеството са от продажба на електрическа енергия и свързани продукти и услуги на свободен пазар и прибл. 0.50% от продажба на енергийни проекти.

Разходите на дружеството за покупка на енергия и свързани продукти и услуги представляват 99.54% от оперативните разходи.

През 2019 г. няма образувани производства в Комисия за защита на конкуренцията.

2.2 Финансов анализ

Приходи, разходи и финансов резултат

През 2019 година Дружеството реализира печалба преди данъци в размер на 2.742 хил. лева (2018 г.: 4.562 хил. лв.) и печалба след данъчно облагане 2.467 хил. лева (2018 г.: 4.105 хил. лв.)

Приходите за финансовата година са в размер на: 481.934 хил. лв. (2018 г.: 448.033 хил. лв.)

Стойността на закупената електрическа енергия, вкл. спомагателни услуги: 471.220 хил. лв. (2018 г.: 434.717 хил. лв.)

Разходи за персонал 1.674 хил. лв. (2018 г.: 1.990 хил. лв.)

Административни разходи 5.989 хил. лв. (2018 г.: 5.137 хил. лв.)

Финансови разходи 590 хил. лв. (2018 г.: 1.810 хил. лв.)

Увеличението на приходите, разходите за закупена енергия и административните разходи се дължи на нарастването на обема на дейността през 2019 г.

ЧЕЗ България ЕАД (сестринско дружество на ЧЕЗ Трейд България ЕАД) е възложило на АФА Консултанти ООД предоставянето на консултантска услуга - Преглед и анализ на прилаганите от Дружеството счетоводни политики за 2019 г. в т.ч. преглед на анализи, изготвени от Дружеството относно ефектите от прилагането на МСФО 9 и МСФО 15 (в сила от 01.01.2018 г.) и МСФО 16 (в сила от 01.01.2019 г.), последователно прилагане на възприетите от 2018 г. политики и методи на отчитане и необходимост от промени..

Финансови показатели

	2019	2018
Възвръщаемост на капитала, (ROE)	7,08%	12,68%
Възвръщаемост на активите, (ROA)	2,65%	3,86%
Оперативна печалба (%)	0,69%	1,42%
Дълг към собствен капитал	1,67	2,28
Обща ликвидност	1,59	1,43

Намалението във възвръщаемостта на капитала (ROE) спрямо 2018 г. от 12,68% на 7,08% се дължи на намалението с 40% на нетната печалба, докато собствения капитал се е увеличил с 8%.

Намалението на възвръщаемостта на капитала (ROA) спрямо 2018 г. от 3,86% на 2,65% се дължи на намалението с 40% на нетната печалба и намалението на активите с 13%.

При останалите финансови показатели не се наблюдават съществени изменения спрямо предходната година.

Активи

хил.лева

Години	Оборудване и нематериални активи	Активи право на ползване	Отсрочени данъчни активи	Вземания и активи по договор	Аванси и предплатени суми	Парични средства	Общо
2019	284	728	376	84.101	3.686	3.825	**93.000**
2018	176	-	214	98.077	240	7.581	**106.288**

Задължения и капитал

хил.лева

Година	Основен капитал	Резерви и натрупана печалба	Други задължения, задължения към свързани лица и заеми	Лизингови задължения	Общо
2019	500	34.329	57.439	**732**	**93.000**
2018	500	31.862	73.926	-	**106.288**

Финансиране

През 2019 г. Дружеството има сключени следните договори за финансиране:

А. Ситибанк Европа АД, клон България;

I. Договори за кредит № 260/10.12.2007 г. за издаване на банкови гаранции:

- С последен анекс № 19 /31.01,2019 се променя максималният размер на усвояване на 59.000 хил.лв., а с анекс №35/04.12.2019 г. е продължен периодът на усвояване до 04.12.2020 г., която дата е и краен срок за погасяване на всички задължения по този договор. Към 31.12.2019 г. усвоената сума по заема е в размер на 51.654 хил.лв.

II. Договор за кредит овърдрафт № 312/04.12.2009г. за оборотни средства:

- Анекси № 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, които добавят нови банкови сметки на доставчици и контрагенти свързани с дейността;
- Анекс № 35/04.12.2019г., който променя периода на усвояване до 04.12.2020г. и запазва максималния размер на кредита от 25 000 хил. лв. Към 31.12.2019 г. усвоената сума по заема е в размер на 3.215 хил.лв.

Банковите кредити са обезпечени с писмо за подкрепа, издадено от ЧЕЗ а. с.

Б. ЧЕЗ Електро България ЕАД

На 27.06.2018 г. Дружеството е сключило договор за заем с „ЧЕЗ Електро България“ ЕАД със срок на погасяване 31.01.2019 г., максимален размер на кредита до 3.000 хил. лв. и лихвен процент в размер на едномесечен SOFIBOR плюс 1.85% надбавка на годишна база. На 23.01.2019г. е сключено допълнително споразумение № 1 към Договора за заема за удължаване крайната дата на падеж до 26.06.2019 г. Заемът е погасен изцяло от Дружеството на 26.06.2019г.

В. ЧЕЗ, а. с.

На 27.06.2018г. Дружеството е сключило договор за заем с ЧЕЗ, а.с. със срок на погасяване 31.12.2018г., максимален размер на кредита 7.669 хил. евро (14.999 хил. лв.) и лихвен процент 1m EURIBOR плюс надбавка от 0.80% на годишна база. Периодът на изплащане е удължен до 27.06.2019 на база на потвърждение от 21.12.2018г. На 12.06.2019 г. е сключено Споразумение между Дружеството и ЧЕЗ, а.с. за удължаване крайната дата на падеж до 27.06.2020 г. и е намален размерът на кредита до 3.834 хил. евро (7.499 хил.лв). На 26.06.2019 г. Дружеството е погасило 50% от първоначалния размер на кредита, в размер на 3.834 хил. евро (7.499 хил.лв), с което задължението по кредита към 31.12.2019 г. е в размер на 3.834 хил. евро (7.499 хил.лв) с падеж 27.06.2020 г.

2.3 Рискове

Специфични за дейността на Дружеството и неговия отрасъл

Нормативната уредба

- Рискове, свързани с непредвидимост на промените нормативната уредба и възможно негативно влиянието на тези промени върху дейността на Дружеството;
- Рискове, свързани с директна институционална намеса (КЕВР, КЗК, НАП, КФН, ФСЕС и други) в работата на Дружеството;
- Рискове, свързани с поведението на ключови пазарни участници (АЕЦ, НЕК, ЕСО, ТЕЦ, ЕРП, , БНЕБ) и влиянието им върху пазара на електрическа енергия;
- Рискове, свързани с увеличение на финансовите изисквания към Дружеството като задължителни гаранции и депозити от страна на ключови пазарните участници;
- Рискове, свързани с начина на организация, модел, структура и визия за развитие на свободния пазар на електрическа енергия;
- Рискове, свързани с въвеждане на допълнителни законови преки и непреки задължения към производители, търговци, клиенти и мрежови компании на свободен пазар на електрическа енергия, вкл. увеличение, и/ или въвеждане нови такси, данъци, вноски, задължения по енергийна ефективност.

Пазарен риск

- Рискове, свързани с конкуренцията и смяната на доставчик на свободен пазар;
- Рискове, свързани с промените на цените на електрическа енергия на пазар на едро и влиянието им върху енергийната позиция и очаквания търговския марж на Дружеството;
- Рискове, свързани с ликвидността и адекватното предлагане на енергийни продукти на пазар на едро, съответстващи на профила на консумация на крайните клиенти на Дружеството;
- Рискове, в следствие на сезонност, климатични промени, ремонтни програми на производители, преносни капацитети, аварийни спирания на производители, и други непредвидени събития, които могат да окажат влияние върху пазара на едро на електрическа енергия;
- Рискове, свързани с грешно прогнозиране, и/ или рязка промяна на пазара на едро и невъзможност на Дружеството за адаптиране на портфолиото от крайни клиенти към промените;
- Рискове, свързани с пазарната инфраструктура, системите за обмен на данни, сигурността и защитата на информацията;
- Рискове, свързани с поведението на търговските участници, опит и етичен кодекс
- Рискове, произтичащи от оставяне на незатворени позиции на други участници в балансиращата група на Дружеството;
- Риск от неподновяване на договорите с крайни клиенти поради вътрешни и външни фактори.
- Риск от промени в нормативната рамка, съответно невъзможност за изцяло, или частично прехвърляне на разходите за покупка върху цените на продажба на крайни клиенти.

В Дружеството е изградена и действа система за управление на риска. Оперативната дейност в тази област се извършва от специализирано вътрешно-групово звено за управление на риска, служители на Дружеството, „ЧЕЗ", а. с. от Република Чехия и „ЧЕЗ България" ЕАД.

В Дружеството е внедрена система за управление на продажбите Salesforce, чрез която се управлява цялостно процеса по оферирание, одобрение и сключване на договори с крайни клиенти на база вътрешна сегментация на клиентите, нива на одобрение и отчитайки входните данни от пазара на едро. В системата са заложени и актуализират съответно входните риск параметри за целите на продажбите.

В Дирекция „Финанси и администрация" се управляват процесите по;

- Верифициране на данни за целите на фактурирането;
- Издаване и изпращане на електронни фактури;
- Управление на процеса по събиране на вземания;
- Следене на обезпеченията по договори;
- Изчисляване и поддържане на регистър на кредитен рейтинг на клиентите;
- Преустановяване и възстановяване на захранването съгласно ЗЕ ;
- Управление и планиране на паричния поток в краткосрочен и дългосрочен план'
- Издаване на банкови гаранции и депозити към доставчици;
- Управление на плащанията към трети страни;
- Управление на отношенията с банки и кредитори
- Управление на движението на документи и поддържане на архив;

В Дирекция „Търговия и баланс" се управляват процесите по;

- Изчисляване на енергийната позиция;
- Планиране на покупките и продажбите;
- Покупки и продажби за закриване на позицията;
- Управление на процеса по смяна на доставчик;
- Изчисляване и контрол на енергийния марж;
- Генериране на дневни, седмични и месечни баланси;
- Прогнозиране на очаквана консумация на клиентите;
- Сетълмент и протоколи за балансиране;
- Обработката и генериране на данни за фактурите;

Оперативен риск

Дружеството е изложено на оперативен риск, който е присъщ на неговите бизнес дейности, включително рискове от неизпълнения от трети лица, на които Дружеството разчита за извършване на дейността си, рискове от преки и косвени загуби, произтичащи от обширен спектър от вътрешни причини, свързани с вътрешните дейности, персонала, организационната структура на дружеството и вътрешните процеси. За управлението и минимизирането на този тип рискове Дружеството има създадени и утвърдени вътрешни процедури и правила. Съдържанието и изпълнението на тези процедури се проверява, при необходимост се ревизират и оптимизират.

Рискове, свързани с България

- Политически рискове
- Икономически рискове
- Рискове, свързани с функционирането на правната система
- Валутни курсове и валутен борд
- Данъчно облагане и политика

Лихвен, ликвиден, валутен, кредитен риск и риск на паричните потоци

Основните рискове, с които са свързани финансовите инструменти на Дружеството, са лихвен, ликвиден и кредитен риск. Ръководството на Дружество преглежда и одобрява политики по отношение управлението на всеки един от тези рискове, както следва:

Лихвен риск

Излагането на Дружеството на риск от промяна на пазарните лихвени проценти е свързано предимно с краткосрочните финансови задължения на Дружеството с плаващ лихвен процент.
Следната таблица показва чувствителността на печалбата преди данъци на Дружеството към разумните възможни промени в лихвените проценти (чрез влияние върху заемните средства с плаващ лихвен процент), при условие че всички други променливи са константи. Няма влияние на други елементи от капитала на Дружеството.

		Увеличение / Намаление в лихвените проценти	Ефект върху печалбата преди данъци
2019 г.			
	За заеми и заемни средства	+1%	(107)
	За заеми и заемни средства	-0.5%	54

		Увеличение / Намаление в лихвените проценти	Ефект върху печалбата преди данъци
2018 г.			
	За заеми и заемни средства	+1%	(199)
	За заеми и заемни средства	-0.5%	100

Ликвиден риск

Ефективното управление на ликвидността на Дружеството предполага осигуряване на достатъчно оборотни средства, основно чрез поддържане на адекватни разрешени кредитни линии чрез подкрепата на дружеството майка ЧЕЗ, а. с. Осигуряването на достатъчна ликвидност е от ключово значение за Дружеството с цел коректното изпълнение на задълженията на Дружеството към

доставчици на електрическа енергия и свързани плащания за мрежови услуги, цена задължение към обществото, и други Размерът на кредитните линии е съобразен с обема на дейността на Дружеството на пазар на едро и на пазар на крайни клиенти, както и с изискванията за предоставяне на обезпечения към основните производители, мрежови оператори, обществен доставчик, оператор на организиран пазар, други доставчици и крайни клиенти на Дружеството.

Към 31 декември падежната структура на финансовите пасиви на Дружеството, на база на договорените недисконтирани плащания, е представена по-долу:

Към 31 декември 2019 г.

	На поискване	По-малко от 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	> 5 години	Общо
	хил. лв.	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*
Търговски задължения	-	34.086	-	-	-	34.086
Задължения по гаранции	-	-	1.161	-	-	1.161
Задължения към свързани лица	-	5.549	-	-	-	5.549
Заеми, получени от свързани лица	-	-	7.531	-	-	7.531
Лихвоносни заеми и привлечени средства	-	-	3.215	-	-	3.215
Задължения по лизинг	-	46	135	551	-	732
	-	**39.681**	**12.042**	**551**	**-**	**52.274**

Към 31 декември 2018 г.

	На поискване	По-малко от 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	> 5 години	Общо
	хил. лв.	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*
Търговски задължения	-	42.044	-	-	-	42.044
Задължения по гаранции	-	-	952	-	-	952
Задължения към свързани лица	-	5.990	-	-	-	5.990
Заеми, получени от свързани лица	-	-	18.028	-	-	18.028
Лихвоносни заеми и привлечени средства	-	-	1.904	-	-	1.904
	-	**48.034**	**20.884**	**-**	**-**	**68.918**

Валутен риск

Експозицията на Дружеството към валутен риск е минимална, тъй като Дружеството не извършва съществени сделки, деноминирани в чужда валута.

Кредитен риск

Кредитният риск на Дружеството се управлява съгласно Политиката за управление на вземанията, прилагана от Дирекция Финанси и администрация („ДФА"). Съгласно Политиката, служителите от ДФА следят редовно плащанията от крайните клиенти, изпращат напомнителни писма, комуникират с клиентите, оценяват и актуализират периодично кредитния рейтинг на клиентите според историята на плащанията. Към договорите за продажба на крайни клиенти се изискват обезпечения за плащане от страна на клиентите, когато е приложимо.

Като се има предвид кредитния рейтинг и добрата платежна история на крайните клиенти, Дружеството счита, че кредитният риск е управляем. Кредитният риск, който възниква от другите финансови активи на Дружеството, представлява кредитната експозиция на Дружеството, произтичаща от възможността неговите контрагенти да не изпълнят своите задължения.

Максималната кредитна експозиция на Дружеството по повод на признатите финансови активи, възлиза на съответната им стойност по отчета за финансовото състояние към 31 декември 2019 г.

Риск на паричните потоци.

Паричните потоци се следят ежедневно. Рисковете се минимизират чрез ефективно управление на вземанията от крайни клиенти и равномерното им разпределение през съответния период, както и чрез управление на падежите на плащанията към доставчици.

Управление на капитала

Основната цел на управлението на капитала на Дружеството е да се осигури стабилен кредитен рейтинг и капиталови показатели, с оглед продължаващото функциониране на бизнеса и максимизиране на стойността му за акционерите.

Дружеството управлява капиталовата си структура и я изменя, ако е необходимо, в зависимост от промените в икономическите условия. С оглед поддържане или промяна на капиталовата си структура Дружеството може да коригира изплащането на дивиденти на акционерите, да изкупи обратно собствени акции, да намали или увеличи основния си капитал, по решение на акционерите. През 2019 г., както и през 2018 г., няма промени в целите, политиките или процесите по отношение на управлението на капитала на Дружеството.

2.4 Човешки ресурси и социална политика

2.4.1. Служители

2.4.2. Общият брой служители по щат е 39 души, като ефективно наетият персонал към 31.12.2019 е 37 души

2.4.3. Социално партньорство

Във всички дружества в ЧЕЗ Груп в България беше продължена програмата за развитие на ключовите служители с цел тяхното задържане и стимулиране на бъдещото им кариерно развитие. Дружеството е сертифицирано със златно ниво по стандарта Инвеститори в хората, акредитиран от Британската комисия по заетостта и уменията. Стандартът въвежда най-добри практики в развитието и управлението на служителите, идентифицирането с мисията, визията и главните цели на Дружеството.

2.4.4. Социална политика

Основните елементи от социалната програма на Дружеството включват:

- допълнителна здравна застраховка– осигуряване на допълнителна медицинска застраховка за всички служители, като част от придобивките, които Дружеството предоставя, вкл. задължителни профилактични медицински прегледи;
- оценка на риска – извършва се оценка на риска и комплексно оценяване на условията на труд по работните места, обслужване от Службата по трудова медицина;
- обучение и квалификация на персонала – провеждане на обучения, свързани с професионалната реализация на служителите и преките им задължения в дружеството, включително специализирани обучения свързани с либерализацията на електроенергийния пазар, чуждоезиково обучение, подобряване на компютърната грамотност, обучения свързани с

развитие на „меки умения“, мероприятия за подобряване на работата в екип и възможност за повишаване на професионалната квалификация в магистърски програми в енергийният сектор.

2.4.5. Политика по многообразието

Дружеството прилага политика по многообразието по отношение на личностни характеристики като: възраст, пол, етническа принадлежност, образование и професионален опит, при реализиране на цялостната дейност на Дружеството.

2.5 Екология

Дружеството изпълнява само дейност, която не оказва съществено влияние върху екологията.

3. Важни събития, настъпили след датата, към която е съставен годишния финансовия отчет

На 11 март 2020 г. Световната здравна организация обяви пандемия относно разпространението на COVID-19, а на 13 март 2020 г. Народното събрание гласува извънредно положение в Р България, в резултат на което се предприеха редица ограничителни мерки. Ръководството оценява това събитие като некоригиращо събитие по смисъла на МСФО, приети от ЕС.

Към датата на одобрение на този финансов отчет Дружеството изпълнява всички наложени мерки, във връзка с предпазване от COVID-19. Ръководството текущо следи за поява на рискове и респ. на негативни последици от пандемията, като прави текущо оценки за възможни ефекти върху активите, пасивите и дейността на дружеството, както и първоначални общи планове за реакция и решения. Ръководството е създало организация с цел осигуряване на непрекъснатост на работния процес, съобразно тази извънредна ситуация. Последната се следи текущо и на групово ниво ЧЕЗ.

На настоящия етап не са установени индикатори, които са засегнали конкретни активи и/или да водят до преустановяване или значително намаляване на дейности, нито се планират такива мерки, както и не са идентифицирани значителни обстоятелства, които биха наложили такава мерки или действия от страна ръководството на Дружеството. Поради това преценката на ръководството е, че към момента не съществуват ясно очертани и конкретни фактори, които да поставят под въпрос приложимостта на принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовите отчети.

Настоящата информация се оповестява и в изпълнение на препоръките на Комисията за финансов надзор от 13.03.2020 г.

4. Бъдещо развитие на Дружеството

През 2020 г. Дружеството ще продължи дейността си като един от водещите доставчици на свободен пазар, да доставя електрическа енергия на индустриални и бизнес клиенти, да поддържа професионални и коректни отношения с производителите, мрежовите оператори и търговските партньори, да предоставя качествено обслужване на своите клиенти, да предлага енергийни решения на клиентите и да търгува на пазар на едро в страната и навън.

Представените стопански цели не включват оценка на възможните последващи ефекти от осъществяването на сделката за продажба на притежаваните от собственика на Дружеството акции в неговия капитал на потенциален купувач.

5. Дружеството не развива дейност в областта на научноизследователската и развойната дейност.

6. Информация съгласно чл. 187д и чл. 247 от Търговския закон

6.1. Броят и номиналната стойност на придобитите и прехвърлените през годината собствени акции, частта от капитала, която те представляват, както и цената, по която е станало придобиването или прехвърлянето

През годината не са придобивани и прехвърляни собствени акции.

6.2. Основанието за придобиванията, извършени през годината.

През годината не са придобивани и прехвърляни собствени акции.

6.3. Броят и номиналната стойност на притежаваните собствени акции и частта от капитала, която те представляват.

Дружеството не притежава собствени акции.

6.4. Пояснителни бележки относно годишния финансов отчет

Съгласно приложенията към финансовия отчет.

6.5. Възнагражденията, получени общо през годината от членовете на съветите

Възнагражденията, получени от членовете на Съвета на директорите, в качеството им на такива, са в размер на 340 хил. лв.

6.6. Придобитите, притежаваните и прехвърлените от членовете на съветите през годината акции и облигации на Дружеството

Членовете на съветите не са притежавали или прехвърляли акции през годината.

6.7. Правата на членовете на съветите да придобиват акции и облигации на Дружеството

През 2019 г. на членовете на Съвета на директорите не са предоставени права за придобиване на акции на Дружеството.

6.8. Дружеството не е придобивало собствени акции.

7. Дружеството няма клонове.

8. Информация съгласно Приложение № 10 към Наредба № 2

8.1.1. Информация в стойностно и количествено изражение относно основните категории стоки, продукти и предоставени услуги, с посочване на техния дял в приходите от продажби на Дружеството като цяло и промените, настъпили през отчетната финансова година

През 2019 г. 99,5 % от приходите на дружеството са свързани с продажбата на електрическа енергия и съпътстващите мрежови компоненти и задължения към обществото на свободен пазар. Дружеството е реализирало и приходи от неустойки за забава на плащания и от енергийни проекти

8.1.2. Информация относно приходите, разпределени по отделните категории дейности, вътрешни и външни пазари, както и информация за източниците за снабдяване с материали, необходими за производството на стоки или предоставянето на услуги с отразяване степента на зависимост по отношение на всеки отделен продавач или купувач/потребител, като в случай, че относителният дял на някой от тях надхвърля 10 на сто от разходите или приходите от продажби, се предоставя информация за всяко лице поотделно, за неговия дял в продажбите или покупките и връзките му с Дружеството

Приходи от продажба на електроенергия

а) Географска информация

Приходите от продажба на електроенергия на Дружеството са генерирани от външни клиенти на територията на Република България и продажби на територията на съседните на Република България държави.

б) Информация по видове клиенти

	2019	2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
Клиенти на свободен пазар, клиенти при недостиг и ЕСО при излишък, посредници и износ на електроенергия	479.543	445.843
	479.543	**445.843**

Съгласно МСФО 8 Оперативни сегменти Дружеството определя като голям клиент, такъв който генерира 10% или повече от неговите приходи. Като голям клиент се опредедя един от клиентите на Дружеството, чийто дял е 9,61% на база регистрирани графици в ЕСО.

Разходите за закупена електроенергия са представени по-долу:

	2019	2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
Електрически централи, посредници, внос на електрическа енергия, клиенти при излишък и ЕСО при недостиг	(461.305)	(420.053)
Такси и добавки	(9.915)	(14.664)
	(471.220)	**(434.717)**

Разходи за закупена електроенергия

Принципал срещу агент, нетно или брутно представяне
Съгласно Правилата за търговия с електрическа енергия и Ценовите решения на КЕВР, Дружеството събира от своите клиенти суми, дължими на трети лица във връзка със:

- Мрежови компоненти - фактурирани на крайния клиент, съгласно ценовите решения на КЕВР и събирани от Дружеството съгласно Правилата за търговия на електрическа енергия и договорите с Разпределителните дружества. Ефектът от нетирани приходи и разходи за мрежови компоненти за 2019 г. е в размер на 24.198 хил.лв. (2018 г.: 22.541 хил. лв).

- Задължения към обществото - Дружеството събира от клиентите и заплаща на НЕК и ФСЕС суми за задължения за обществото по реда определен съгласно ценовите решения на КЕВР. Ефектът от нетирани приходи и разходи за задължение към обществото за 2019 г. е в размер на 88 422 хил.лв. (2018 г.: 118 935 хил. лв).

Дружеството не упражнява контрол, не може да управлява и да определя размера на сумите, посочени по-горе, както и не получава възнаграждение по тези продажби, тъй като заплаща на третите лица в пълен размер събраните от него от клиентите суми. На тази база, Дружеството е определило, че неговото задължение е по-скоро да събере дължимите от клиентите суми от името на третите страни, което задължение е законово регламентирано. Поради това то е определило да представя приходите и разходите от тези транзакции нетно в отчета за всеобхватния доход.

Дружеството определя като големи доставчици тези, които имат дял в покупките на електроенергия по голям от 10%. Такива са доставчик 1 с относителен дял 17%, доставчик 2 с 14,06%, доставчик 3 с 11,68%, на база нето закупена енергия по регистрирани графици в ЕСО.

8.1.3. Информация за сключени съществени сделки

Няма сключени съществени сделки, извън тези за покупка и продажба на електрическа енергия, които биха довели до промяна на приходите, печалбата или друг финансов показател по смисъла на параграф 1 точка 8 от допълнителните разпоредби на ЗППЦК.

Дружеството е приело като праг за същественост следните показатели:

- 5% или повече % от приходите от дейността – 24.110 хил. лева;

8.1.4. Информация относно сделките, сключени между Дружеството и свързани лица, през отчетния период, предложения за сключване на такива сделки, както и сделки, които са извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия, по които Дружеството е страна с посочване на стойността на сделките, характера на свързаността и всяка информация, необходима за оценка на въздействието върху финансовото състояние на Дружеството

През 2019 г. бяха извършвани следните сделки със свързани лица:

- Покупка и продажба на електрическа енергия и покупка на услуги свързани с продажбата на електрическа енергия между Дружеството и ЧЕЗ а.с.,
- Покупка и продажба на електрическа енергия с ЧЕЗ Сърбия;
- Покупка на услуги, съгласно договорите за предоставяне на услуги между „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД и „ЧЕЗ България“ ЕАД и „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД и „ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България“ЕАД и „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД и „ЧЕЗ Разпределение България“ АД.

Продажбите към и покупките от свързани лица се осъществяват по пазарни цени, с изключение на покупките мрежови услуги, които са по регулирани цени.

Общата сума на сделките със свързани лица в групата на ЧЕЗ и дължимите салда за текущия и предходен отчетен период са представени както следва:

Свързани лица		Продажби на свързани лица	Покупки от свързани лица	Вземания от свързани лица	Задължения към свързани лица
		хил. лв	*хил. лв*	*хил. лв*	*хил. лв*
Крайна компания - майка:					
ЧЕЗ а.с.	2019	49.644	21.659	2.017	3.322
	2018	57.175	11.225	5.609	3.719
Други свързани лица:					
ЧЕЗ Сърбия	2019	-	-	-	-
	2018	-	11	-	-
ЧЕЗ България ЕАД	2019	-	421	-	116
	2018	-	543	-	230
ЧЕЗ Разпределение България АД	2019	9.522	509	1.244	1.930
	2018	3.209	-	47	1.803
ЧЕЗ Електро България ЕАД	2019	1.163	412	124	79
	2018	1.209	393	251	64
ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България ЕАД	2019	-	422	-	35
	2018	-	304	-	81

Фри Енерджи Проджект Орешец ЕАД	2019	22	54	11	37
	2018	-	-	-	-
ЧЕЗ ЕСКО ЕООД	2019	-	237	-	30
	2018	-	157	-	93
	2019	**60.351**	**23.714**	**3.396**	**5.549**
	2018	**61.593**	**12.633**	**5.907**	**5.990**

8.1.5. Информация за събития и показатели с необичаен характер за Дружеството, имащи съществено влияние върху дейността му, и реализираните от него приходи и извършени разходи; оценка на влиянието им върху резултатите през текущата година

Няма такива.

8.1.6. Информация за сделки, водени извънбалансово – характер и бизнес цел, посочване финансовото въздействие на сделките върху дейността, ако рискът и ползите от тези сделки са съществени за Дружеството и ако разкриването на тази информация е съществено за оценката на финансовото състояние на Дружеството

Информацията за сделки, водени извънбалансово, са посочени в годишния финансов отчет на дружеството за 2019 г. в Приложение 17 Условни задължения и ангажименти.

8.1.7. Информация за дялови участия на Дружеството, за основните му инвестиции в страната и чужбина (в ценни книжа, финансови инструменти, нематериални активи и недвижими имоти), както и инвестициите в дялови ценни книжа извън неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството и източниците/начините на финансиране

Дружеството няма дялови участия, няма инвестиции в ценни книжа, финансови инструменти и недвижими имоти. Единствената инвестиция в нематериален актив е в Лицензията за търговия с електрическа енергия.

8.1.8. Информация относно сключените от Дружеството, от негово дъщерно дружество или дружество майка, в качеството им на заемополучатели, договори за заем с посочване на условията по тях, включително на крайните срокове за изплащане, както и информация за предоставени гаранции и поемане на задължения

На 27.06.2018г. Дружеството е сключило договор за заем с дружеството майка - ЧЕЗ, а.с. със срок на погасяване 31.12.2018г., максимален размер на кредита 7.669 хил.евро (14.999 хил.лв.) и лихвен процент 1m EURIBOR плюс надбавка от 0.80% на годишна база. Периодът на изплащане е удължен до 27.06.2019 на база на потвърждение от 21.12.2018г. На 12.06.2019 е сключено Споразумение между Дружеството и ЧЕЗ, а.с. за удължаване крайната дата на падеж до 27.06.2020г. и е намален размера на кредита до 3.834 хил.евро (7.499 хил.лв). На 26.06.2019 г. Дружеството е погасило 50% от първоначалния размер на кредита в размер на 3.834 хил.евро (7.499 хил.лв.), с което задължението по кредита към 31.12.2019 г. е в размер на 3.834 хил.евро (7.499 хил.лв.) с падеж 27.06.2020 г.

Дружеството няма дъщерно дружество.

Информация за сключените от дружеството договори за банкови кредити е оповестена в секция 2.2. Финансиране, по-горе и в Приложение 11 от финансовия отчет.
Информация за сключени договори за заем от дружеството майка в качеството си на заемополучател може да бъде намерена в публикуваните на интернет страницата на ЧЕЗ, а.с. финансови отчети към 31.12.2019 г.

8.1.9. Информация относно сключените от Дружеството, от негово дъщерно дружество

или дружество майка, в качеството им на заемодатели, договори за заем, включително предоставяне на гаранции от всякакъв вид, в това число на свързани лица, с посочване на конкретните условия по тях, включително на крайните срокове за плащане, и целта, за която са били отпуснати

Дружеството не е предоставяло заеми.
Дружеството няма дъщерно дружество.
Информация за сключени договори за заем от дружеството - майка в качеството си на заемоподател може да бъде намерена в публикуваните на интернет страницата на ЧЕЗ, а.с. финансови отчети към 31.12.2019 г.

8.1.10. Информация за използването на средствата от извършена нова емисия ценни книжа през отчетния период

Дружеството няма извършена нова емисия ценни книжа.

8.1.11. Анализ на съотношението между постигнатите финансови резултати, отразени във финансовия отчет за финансовата година, и по-рано публикувани прогнози за тези резултати.

Дружеството не е оповестявало прогнозни финансови резултати за 2019 г.

8.1.12. Анализ и оценка на политиката относно управлението на финансовите ресурси с посочване на възможностите за обслужване на задълженията, евентуалните заплахи и мерки, които Дружеството е предприело или предстои да предприеме с оглед отстраняването им

Финансовите ресурси се управляват с оглед на възможностите за обслужване на задълженията. Над 90% от задълженията на Дружеството са за покупка на енергия, задължения към обществото и за фактурираните на клиентите и дължими към Операторите на разпределителни мрежи мрежови услуги и такси. Всички тези задължения са платими в рамките на следващия месец.

8.1.13. Оценка на възможностите за реализация на инвестиционните намерения с посочване на размера на разполагаемите средства и отразяване на възможните промени в структурата на финансиране на тази дейност

Дружеството не извършва инвестиционна дейност.

8.1.14. Информация за настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление на Дружеството и на неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството

Няма информация за настъпили промени в основните принципи на управление на Дружеството.

8.1.15. Информация за основните характеристики на прилаганите от Дружеството в процеса на изготвяне на финансовите отчети система за вътрешен контрол и система за управление на рискове

Системите за вътрешен контрол на Дружеството са в постоянен процес на анализ и проверка на процесите в Дружеството. Вътрешният одит на процесите и дейностите идентифицира проблемните места и се предприемат коригиращи действия. Вътрешният одит следи за коректното изпълнение на коригиращите мерки.

Политиките за управление на риска идентифицират и анализират рисковете и подлежат на регулярна проверка. Всички рискове се идентифицират, остойностяват и се предприемат коригиращи действия.

8.1.16. Информация за промените в управителните и надзорните органи през отчетната финансова година

Информацията е оповестена в т.1.2 по-горе.

8.1.17. Информация за размера на възнагражденията, наградите и/или ползите на всеки от членовете на управителните и на контролните органи за отчетната финансова година, изплатени от Дружеството, независимо от това, дали са били включени в разходите на Дружеството или произтичат от разпределение на печалбата, включително: получени суми и непарични възнаграждения; условни или разсрочени възнаграждения, възникнали през годината, дори и ако възнаграждението се дължи към по-късен момент; сума дължима от Дружеството за изплащане на пенсии, обезщетения при пенсиониране или други подобни обезщетения.

Възнаграждения на основния ръководен персонал	*2019*	*2018*
Краткосрочни доходи	340	298
Общо начислени възнаграждения на основния ръководен персонал	**340**	**298**

8.1.18. Информация за известните на Дружеството договорености (включително и след приключване на финансовата година), в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции или облигации от настоящи акционери или облигационери

Настоящото оповестяване е направено въз основа на информация, оповестена публично от „ЧЕЗ“, а.с., Чехия, в качеството му на мажоритарен собственик на Дружеството.
На 23 февруари 2018 г. е подписан договор за продажба на участието му в българските дружества ЧЕЗ Разпределение България АД (включително неговото участие в „ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България“ ЕАД), „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД, „ЧЕЗ България“ ЕАД, „ЧЕЗ Електро България“ АД, „Фри Енерджи Проджект Орешец“ ЕАД и „Бара Груп“ ЕООД с „Инерком България“ ЕАД.
През м. юли 2018 г. Комисията за защита на конкуренцията („КЗК“) постанови Решение № 805/ 19.07.2018 г., с което забрани концентрацията между предприятия чрез придобиване на контрол от страна на „Инерком България“ ЕАД върху предприятията от групата на „ЧЕЗ“ в Република България, като решението подлежеше на незабавно изпълнение. Решението беше обжалвано в нормативно установените срокове от „Инерком България“ ЕАД, „ЧЕЗ“, а.с. и „ЧЕЗ Българиън Инвестмънтс“ Б.В.
Въз основа на публично оповестена информация на 15.04.2019 г. Надзорният съвет на „ЧЕЗ”, а.с. е взел решение за прекратяване на Договора за покупка на акции.
Въз основа на информация, оповестена публично от едноличния собственик на ЧЕЗ Трейд България ЕАД – „ЧЕЗ“, а.с., членовете на Съвета на директорите и на Одитния комитет на Дружеството бяха информирани, че на 20.06.2019 г. „ЧЕЗ“ а.с. и „ЧЕЗ Българиън Инвестмънтс“ Б.В. са подписали договор за продажба на своите активи в България с „Еврохолд България“ АД на стойност от 335 млн. евро. Продажбата обхваща следните дружества на „ЧЕЗ Груп“ в България: „ЧЕЗ България“ ЕАД, „ЧЕЗ Електро България“ АД, ЧЕЗ Разпределение България АД, „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД, „ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България“ ЕАД, „Фри Енерджи Проджект Орешец“ ЕАД и „Бара Груп“ ЕООД.

Сделката по прехвърлянето на активите на „ЧЕЗ“, а.с. в България на купувача „Еврохолд България“ АД ще бъде финализирана след одобряването ѝ от страна на компетентните държавни органи.

На 24.10.2019 г. КЗК постанови Решение № 1169/ 24.10.2019 г. по преписка № КЗК/822/2019, с което забранява концентрацията между предприятия, която ще се осъществи чрез придобиване от страна на „Еврохолд България“ АД на непряк едноличен контрол чрез „Ийстърн Юръпиън електрик Къмпани“ Б.В. върху „ЧЕЗ България“ ЕАД, ЧЕЗ Разпределение България АД, „ЧЕЗ Електро България“ АД, „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД, „Фри Енерджи Проджект Орешец“ ЕАД, „БАРА Груп“ ЕООД и „ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България“ ЕАД. Решението е обжалвано по реда на Административнопроцесуалния кодекс от „Ийстърн Юръпиън електрик къмпани“ Б.В., „Еврохолд България“ АД, „ЧЕЗ“ а.с. и „ЧЕЗ Българиън Инвестмънс“ Б.В. пред Административен съд – София Област. Образувано е административно дело № 1492/2019 г.

8.1.19. Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на Дружеството в размер най-малко 10 на сто от собствения му капитал; ако общата стойност на задълженията или вземанията на Дружеството по всички образувани производства надхвърля 10 на сто от собствения му капитал, се представя информация за всяко производство поотделно

Дружеството не е страна по съдебни, административни или арбитражни производства надхвърлящи 10% от собствения му капитал.

Дело	Материален интерес (BGN)	Текущ статус	Вероятен изход
„КИРОВ“ АД Дружеството е в производство по несъстоятелност по данни от Търговския регистър. Снабдяването с електроенергия е прекъснато поради просрочие на плащанията в размер на 2 387.01 лева.	2 387,01	Предявен Запис на заповед. Образувано е изпълнително дело. Наложен запор от ЧСИ в полза на Дружеството.	Очакват се постъпления по запорираните сметки от ЧСИ в полза на „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД.
„БАКС-2006“ ЕООД Снабдяването с електроенергия е прекъснато поради просрочие на плащанията в размер 9 731.99 лева.	9 731,99	Предявен Запис на заповед. Образувано е изпълнително дело. Наложен запор от ЧСИ в полза на Дружеството.	Очакват се постъпления по запорираните сметки от ЧСИ в полза на „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД.
„СК - 13 ПЪТСТРОЙ“ АД Дружеството е в производство по несъстоятелност по данни от Търговския регистър. Снабдяването с електроенергия е прекъснато поради просрочие на плащанията в размер 9 836.10 лева.	9 836,10	Предявен Запис на заповед. Образувано е изпълнително дело. Наложен запор от ЧСИ в полза на Дружеството.	За дружеството има открито производство по несъстоятелност, вземанията са предявени в това производство и са включени в списъка на кредиторите. Очаква се плащане в производство по несъстоятелност.
„ДЕАРИ ФУУД БЪЛГАРИЯ“ АД През Ноември 2017, „Деари Фууд България“ АД заведе дело пред Арбитражния съд (при Българската Търговско Промишлена Палата). Претенцията е срещу 2 фактури, издадени от „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД във връзка с Протокол за неправилно измерена консумация на енергия, на основание на протокол, издаден от „Енерго – Про мрежи“ АД. „ЧЕЗ Трейд България“ АД събира сумата и я заплаща на „Електроразпределение Север“ АД (с предишно наименование „Енерго – Про мрежи“ АД) за мрежови услуги.	65 246,94	Делото е решено в полза на Дружеството.	Оспорените суми са събрани от Дружеството през 2019г.

„ЛИРЕКС БГ“ ООД През Декември 2017, „Лирекс БГ“ ООД заведе дело пред Софийски градски съд. Претенцията е насочена срещу „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД, „ЧЕЗ Електро България“ АД и „ЧЕЗ Разпределение България“ АД. Въпреки, че „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД има договор с „Лирекс БГ“ ООД за доставка на електроенергия, доколкото делото е свързано с мрежата на клиента, същото не засяга пряко „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД.	41 280,00	Делото е на първа инстанция пред Софийски градски съд. Подаден е отговор на Исковата молба. Проведено едно съдебно заседание, чака се насрочване на следващо.	Очаква се делото да бъде решено в полза на дружеството.
„АРКАДИЯ СЪРВИС“ АД През август 2018г. „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД заведе съдебно дело пред СГС срещу „Аркадия Сървис“ АД с искане за заплащане на сумата 1 946 237,82 лева съгласно договор за поръчителство от 21.06.2017г. и въз основа на сключено тристранно споразумение от 17.07.2018г., представляваща незаплатена сума за продадена на „Енергийна финансова група“ АД ел.енергия при недостиг.	1 946 237,82	Делото е обявено за решаване. Решено в полза на дружеството, получен изпълнителен лист и образувано изпълнително дело.	Очакват се постъпления по запорираните сметки от ЧСИ в полза на „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД.
„ЕНЕРГИЙНА ФИНАНСОВА ГРУПА“ АД През юли 2018г. „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД заведе съдебно дело пред СГС срещу „Енергийна финансова група“ АД с искане за заплащане на сумата 2 857 237,41 лева, представляваща незаплатени суми за продадена на длъжника електрическа енергия за периода от 16.04.2018г. до 22.05.2018г. по фактури № 9205/30.04.2018, №9311/21.05.2018 и №9313/21.05.2018г.	2 857 237,41	Делото е спряно и следва да бъде прекратено, тъй като процесната сума от 2 857 237,41 лева е приета от синдика и включена в списъка на кредиторите. Не е включена в списъците на кредиторите платената в полза на съда държавна такса, за която е подадено възражение. Чака произнасяне на съда по жалбата срещу неприемане на разноските.	Очаква се плащане в производство по несъстоятелност.
„МЕТАЛПРОДУКТ ВАРНА“ АД През октомври 2018г. получихме искова молба с искане за заплащане на сумата 3184,92 лева за НТЗ корекция по КП на „Електроразпределение Север“ АД. В производството сме предявили иск за сумата 3184,92 лева срещу „Електроразпределение Север“ АД.	3 184,92	Изпратен отговор на ИМ. Делото не е насрочено. Подадена е частна жалба от Дружеството във връзка с подсъдността. Разгледано от СРС като първа инстанция, постановено решение, с което иска е уважен, подадена въззивна жалба.	Очаква се осъдително решение срещу нас от „Металпро-дукт Варна“ АД и решение в наша полза по иска срещу „Електрораз-пределение Север“ АД.

Костадин Тодоров Ненчев През месец април 2018г. се получи искова молба от Костадин Тодоров Ненчев, с която се иска да се признае, че той не дължи на „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД сумата от 4944,89 за НТЗ корекция по КП на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД. Делото е висящо пред РС Пирдоп.	4 944,89	Делото е решено в полза на Дружеството. Решението е окончателно.	Очаква се плащане на оспорените суми.
„ХОТАЛИЧ“ ООД През месец декември 2018г. се получи искова молба от „Хоталич“ ООД , с която се иска да се признае, че дружеството не дължи на „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД сумата 2244,18 лева за НТЗ корекция на „Енерго-про мрежи“ АД. Делото е висящо пред РС Севлиево.	2 244,18	Прекратено е производството пред РС Севлиево. Подадена е частна жалба от насрещната страна. Жалбата е оставена без уважение.	Делото е прекратено.
ЗЗД „АЕРОДИУМ СОФИЯ“ чрез участващите в него съдружници „Виел“ ООД и „Аеродиум България“ ООД Подадено е заявление за издаване на заповед за изпълнение за сума за доставена ел.енергия.	1 168,38	Делото е образувано пред СРС. СРС прекратява и изпраща по подсъдност в РС Несебър. Подадена е частна жалба срещу изпращането в РС Несебър.	Очаква се уважаване на искането и издаване на изпълнителен лист.
„ЖЕКОНСУЛТ“ ЕООД Подадено е заявление за издаване на заповед за изпълнение за сума за доставена ел.енергия	3 602,41	Издадена е заповед за изпълнение	Очаква се уважаване на искането и издаване на изпълнителен лист
„ЙОСА“ ЕООД Получена е искова молба от „Йоса“ ЕООД, с която се иска да им върнем сумата 1728,55 лева платена неоснователно за пренос и достъп ниско напрежение, тъй като съоръженията ниско напрежение били собственост на ищеца	1 728,55	Подаден е отговор на исковата молба като е направено искане за привличане като трето лице помагач по делото на „Енерго-Про Мрежи“ АД и обратен иск срещу него за сумата 1 728,55 лева.	Очаква се решение в полза на ЧЕЗ Трейд.

8.1.20. Данни за директора за връзки с инвеститорите, включително телефон и адрес за кореспонденция

Дружеството няма Директор за връзки с инвеститорите.

9. Приложение № 11 към Наредба № 2

В Приложение № 11 към Наредба № 2 се предоставя информация относно структурата на капитала на Дружеството, определените съгласно Устава на Дружеството правомощия на Съвета на директорите, разпоредбите в Устава относно назначаването и освобождаването на членовете на Съвета на директорите, както и относно извършването на изменения и допълнения в Устава и друга изискуема информация относно наличието или отсъствието на обстоятелства, касаещи

прехвърляне и притежаване на ценни книжа, право на глас и ограничения върху правото на глас, определени категории споразумения и др.

9.1. Структура на капитала на Дружеството, включително ценните книжа, които не са допуснати до търговия на регулиран пазар в Република България или друга държава членка, с посочване на различните класове акции, правата и задълженията, свързани с всеки от класовете акции, и частта от общия капитал, която съставлява всеки отделен клас

Регистрираният капитал на Дружеството към 31 декември 2019 г. е 500 000 (петстотин хиляди) лева, разпределен в 500 000 (пет стотин хиляди) броя обикновени, поименни, налични акции, с номинална стойност от 1 (един) лев всяка една, даващи право на глас, право на дивидент и право на ликвидационен дял. Към 31 декември 2019 г. 100% от капитала е собственост на ЧЕЗ, а. с., Чешка Република.

9.2. Ограничения върху прехвърлянето на ценните книжа, като ограничения за притежаването на ценни книжа или необходимост от получаване на одобрение от Дружеството или друг акционер

Акциите на Дружеството са свободно прехвърляеми. Акциите се прехвърлят по реда, предвиден в Устава и действащото законодателство. Издаването и разпореждането с акции на Дружеството има сила след вписване в Книгата на акционерите на Дружеството.

9.3. Информация относно прякото и непрякото притежаване на 5 на сто или повече от правата на глас в общото събрание на Дружеството, включително данни за акционерите, размера на дяловото им участие и начина, по който се притежават акциите

Капиталова структура на ЧЕЗ Трейд България ЕАД

	2019	2018
Номинална стойност	1 лв.	1 лв.
Брой емитирани акции:	500.000 акции	500.000 акции

9.4. Данни за акционерите със специални контролни права и описание на тези права

Дружеството няма акционери със специални контролни права.

9.5. Системата за контрол при упражняване на правото на глас в случаите, когато служители на Дружеството са и негови акционери и когато контролът не се упражнява непосредствено от тях.

Тъй като членовете на управителните и на контролните органи и висшия ръководен състав не притежават акции в Дружеството, няма такава система.

9.6. Ограничения върху правата на глас, като ограничения върху правата на глас на акционерите с определен процент или брой гласове, краен срок за упражняване на правата на глас или системи, при които със сътрудничество на Дружеството финансовите права, свързани с акциите, са отделени от притежаването на акциите

Няма такива ограничения.

9.7. Споразумения между акционерите, които са известни на Дружеството и които могат да доведат до ограничения в прехвърлянето на акции или правото на глас

На Дружеството не са известни споразумения, които могат да доведат до ограничения в прехвърлянето на акции или правото на глас.

9.8. Освобождаването на членовете на управителните органи на дружеството и относно извършването на изменения и допълнения в устава.

Разпоредбите относно назначаването и освобождаването на членовете на управителните органи на Дружеството се съдържат в Устава на Дружеството. Съгласно чл. 23, ал. 1, т. 5 от Устава членовете на Съвета на директорите се избират и освобождават от Едноличния собственик на капитала.

Съгласно чл. 23, ал. 1, т. 1 от Устава Едноличният собственик има правомощието да изменя и допълва устава на Дружеството.

9.9. Правомощията на управителните органи на Дружеството, включително правото да взема решения за издаване и обратно изкупуване на акции на Дружеството

Правомощията на Съвета на директорите, предвидени в Устава на Дружеството, са съобразени с действащото законодателство. Съветът на директорите взема решения в рамките на своята компетентност в съответствие с решенията на Едноличния собственик, Устава и действащото законодателство.

9.10. Съществени договори на Дружеството, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на Дружеството при осъществяване на задължително търгово предлагане, и последиците от тях, освен в случаите когато разкриването на тази информация може да причини сериозни вреди на дружеството; изключението по предходното изречение не се прилага в случаите, когато Дружеството е длъжно да разкрие информацията по силата на закона

Няма такива споразумения.

9.11. Споразумения между дружеството и управителните му органи или служители за изплащане на обезщетение при напускане или уволнение без правно основание или при прекратяване на трудовите правоотношения по причини, свързани с търгово предлагане

За 2019 год. в ЧЕЗ Трейд България АД няма сключени споразумения между представители на работодателя и синдикалните организации, относно изплащане на обезщетения при напускане или уволнение без правно основание или при прекратяване на трудово отношение по причини, свързани с търгово предлагане.

Прекратяването на трудовото правоотношение става по реда на КТ.

Изпълнителен директор:

(Владимир Дичев)

Член на Съвета на директорите:

(Атанас Димов)

19 март 2020 г.

ОДИТ
ФИНАНСИ
СЧЕТОВОДСТВО
ДАНЪЦИ
ПРАВО

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДО ЕДНОЛИЧНИЯ СОБСТВЕНИК НА
ЧЕЗ ТРЕЙД БЪЛГАРИЯ ЕАД

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на „ЧЕЗ Трейд България" ЕАД („Дружеството"), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2019 година и отчета за всеобхватния доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2019 година и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет". Ние сме независими от

Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Параграф за обръщане на внимание

Обръщаме внимание на:

а. *Приложение № 1 от финансовия отчет*, в което е оповестено, че ЧЕЗ а.с., Чехия, което дружество е крайната компания - майка на „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД, е предприела стъпки за продажбата на участието си в капитала на дружествата от Групата на ЧЕЗ в България.

б. *Приложение № 20 от финансовия отчет*, в което е оповестено съществено некоригиращо събитие след отчетната дата, свързано с разпространението на пандемията от коронавирус (COVID-19), нейното влияние върху икономическата среда в България и несигурностите, свързани с нея, както и позицията на ръководството за потенциалните ефекти от нея по отношение на дейността, финансовото състояние и резултатите на Дружеството, включително и за предприети от него мерки и действия.

Нашето мнение не е модифицирано по отношение на тези въпроси.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси. За всеки въпрос, включен в таблицата по-долу, описанието на това как този въпрос е бил адресиран при проведения от нас одит, е направено в този контекст.

Ключов одиторски въпрос	*Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит*
1. Обезценка за кредитни загуби на вземания от клиенти при специални условия Оповестяванията на Дружеството относно *Вземанията от клиенти и обезценки за кредитни загуби* се съдържат в *Приложение 2.1.6* "Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения" и *Приложение 6* "Търговски и други вземания" към финансовия отчет. В състава на търговските вземания на Дружеството към 31 декември 2019 година са включени вземания при специални условия, с брутна балансова стойност 4,486 хил. лв., натрупана обезценка за кредитни загуби 2,319 хил.лв. и нетна балансова стойност 2,167 хил.лв. (6 % от общата брутна стойност на вземанията от клиенти). Събираемостта на вземанията от клиенти е ключов елемент от управлението на оборотния капитал на Дружеството. За изчисляването на загуби от обезценка е присъща сложност в изчисленията и прилагането на значителни преценки и допускания от страна на ръководството. Изчисленията на размера на кредитните загуби на експозиции с налични обективни доказателства за обезценка се основават на редица предположения и прогнозиране на набор от вероятностно претеглени сценарии за очакваните парични потоци, вкл. сумите, нивото на събираемост и времевото разпределение, както и реализацията на налични обезпечения. Поради значимостта на описаните по-горе обстоятелства, че: а) тези вземания са съществени по размер за финансовия отчет; и б) на приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби за тези вземания, са присъщи	***В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха:*** • Проучване за промени и получаване на актуално разбиране относно процеса по управление и мониторинг възрастовата структура и събираемостта на вземанията от клиенти и на установените ключови контроли, свързани с този процес. Обхождане на процеса. • Получаване на актуално разбиране на политиката на Дружеството за обезценка и промени във възприетия модел за изчисляване на кредитни загуби на индивидуални вземания, с обективни доказателства за обезценка в съответствие с изискванията на МСФО 9. • Оценяване на последователността в прилагането и продължаващата уместност на възприетия подход и конкретен модел за изчисляване на обезценка, както и ключовите предположения и преценки, използвани в него, в съответствие с изискванията на МСФО9 и в контекста на спецификите на вземания от клиенти на Дружеството при специални условия, наличните вътрешни исторически данни и информацията на бъдещето им развитие. • Анализ и оценяване на резултатите от извършения от Дружеството исторически анализ на събираемостта на вземанията от клиенти при специални условия и очакванията за несъбираемост и загуба към 31 декември 2019 година. Преглед и инспекция на подкрепяща информация за ключовите предположения и входящи данни.

висока несигурност и използване на множество значителни преценки и предположения на ръководството на Дружеството, заложени в модела за обезценка, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.	• Тестване чрез преизчисляване на математическата точност на сумите на отчетените обезценки за очаквани кредитни загуби по вземанията от клиенти при специални условия за 2019 година и към 31 декември 2019 година. • Проучващи запитвания към вътрешни експерти и към адвокати на Дружеството относно организацията и предприетите действия за осигуряване на събираемост на вземанията в бъдеще. Инспекция на споразумения и други поддържащи документи и становища на експерти. Консултиране с наши юридически съветници. • Извършване на аналитични процедури относно използваните данни и документи при разработването на различните сценарии за изчисленията на обезценката за кредитни загуби на вземанията от клиенти при специални условия. • Извършване на одиторски процедури за последващи събития, насочени към развитието на експозициите и обслужването на вземанията от клиенти при специални условия. • Оценка на уместността и адекватността на оповестяванията на Дружеството във връзка с вземанията от клиенти и провизиите за обезценка за очаквани кредитни загуби.
2. Провизия за енергийна ефективност Оповестяванията на Дружеството относно *Провизията за енергийна ефективност (ЕЕ)* се съдържат в Приложение 2.1.6 "Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения" и Приложение 15. "Провизии" към финансовия отчет. Дружеството е задължено лице по реда на Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ). Въз	***В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха:*** • Проучване на приложимото законодателство и промените в него, с цел получаване на актуално разбиране за задълженията на Дружеството относно енергийните спестявания и възможностите за изпълнението им.

основа на разпоредбите на закона, на всички задължени лица са определени индивидуални цели за реализиране на енергийни спестявания в крайното потребление на енергия за периода 2017 – 2020 г., утвърдени с решение на Министерски съвет. Изпълнението на целите може да се реализира чрез предприемането и изпълнението на различни типове дейности и мерки. Поради това законово изискване, във финансовия отчет за 2019 година на Дружеството е призната провизия за енергийна ефективност в размер на 288 хил.лв.

Признаването и оценката на провизии за ЕЕ изисква ръководството на Дружеството да използва значими преценки и предположения за установяване на размера и на крайния изход при оценките на тези експозиции (т.е. дали и доколко задължението следва да бъде признато или да бъде третирано като условни задължение, както и разработване на обосновани сценарии на потенциалните изходящи потоци и техните вероятности, времевото им разпределение и суми).

Поради значимостта на горепосочените обстоятелства: а) сложностите и неясното по изпълнението на изискванията на ЗЕЕ във връзка с целите за енергийни спестявания, както и динамичните законодателни и стопански промени могат да окажат съществен ефект върху отчетената провизия в отчета за финансовото състояние, и б) значителните преценки и предположения от страна на ръководството на Дружеството, и присъща висока несигурност на приблизителна оценка на провизията, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

- Получаване на актуално разбиране относно процеса по управление на изпълнението на изискванията на ЗЕЕ, вкл. по разработването и посрещането на изискванията и целите относно енергийните спестявания и на установените ключови контроли, свързани с този процес. Обхождане на процеса.
- Проучващи запитвания и обсъждания с ключови вътрешни експерти на Дружеството, инспектиране на поддържащата документация и информация, и анализ на предположения, факти, преценки и доказателства към 31 декември 2019 година във връзка с изчислението на провизията за ЕЕ.
- Анализ на официалното становище на ръководството относно направените допускания, планираните мерки и начини за изпълнение на индивидуалната кумулативна цел за енергийни спестявания и за подхода за оценката на задължението на Дружеството към 31 декември 2019 година, вкл. преглед на еско договори за изпълнение на проекти, оферти за реализиране на енергийни проекти в областта на ВЕИ и енергийни съоръжения, както и кореспонденция по отправени оферти от Дружеството към трети лица за придобиване на удостоверения за енергийни спестявания и др.
- Тестване на математическата точност при на изчислението на провизията за ЕЕ към 31 декември 2019 година чрез калкулиране на разходите по отделните типове мерки за постигането на целите за енергийна ефективност.
- Оценка на уместността и адекватността на оповестяванията на Дружеството относно провизията за ЕЕ .

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Дружеството.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези

оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно "Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Института на дипломираните експерт счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.

б) С изключение на посоченото по-долу, докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството и на чл. 100(н), ал. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

В доклада за дейността на Дружеството не е включена изискваната информация за размера на възнагражденията, наградите и/или ползите на всеки от членовете на управителните и контролните органи, съгласно т. 17 от Приложение 10 към Наредба 2/17.09.2003 г. във връзка с чл. 100(н), ал. 7, т. 2 от ЗППЦК.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- АФА ООД е назначено за задължителен одитор на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 година на „ЧЕЗ Трейд България ЕАД" („Дружеството") с решение на едноличния собственик на капитала на Дружеството от 31 октомври 2019, за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 година, на Дружеството представлява трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от АФА ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Дружеството на 9 април 2020 година, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.

- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Дружеството.

АФА ООД
Одиторско дружество

Валя Йорданова Йорданова
Управител

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 015 АФА ООД

Рени Георгиева Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за одита

9 април 2020 година

ул. "Оборище" 38

гр. София 1504, България

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

За годината, завършваща на 31 декември 2019 година

	Приложения	2019 хил. лв.	2018[1] хил. лв.
Приходи от договори с клиенти	3.1	481.934	448.033
Други доходи/(загуби) от дейността, нетно		270	178
Отчетна стойност на продадената електроенергия	3.2	(471.220)	(434.717)
Разходи за външни услуги	3.3	(3.608)	(3.795)
Разходи за персонала	3.4	(1.674)	(1.990)
Разходи за материали		(104)	(72)
Разходи за амортизация	5,16	(264)	(79)
Други разходи	3.5	(2.013)	(1.191)
Оперативна печалба		**3.321**	**6.367**
Финансови приходи	3.7	11	5
Финансови разходи	3.6	(590)	(1.810)
Печалба преди данъци		**2.742**	**4.562**
Разход за данък върху печалбата	4	(275)	(457)
Печалба за годината		**2.467**	**4.105**
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци		**-**	**-**
Общо всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		**2.467**	**4.105**

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 19 март 2020 г.

Владимир Дичев	Атанас Димов	Яна Хаджибеева
Изпълнителен директор	Член на съвета на директорите	Съставител

Пояснителните приложения от стр. 5 до стр. 53 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 015 АФА ООД

9/04/2020

[1] Дружеството е приложило модифициран ретроспективен метод за първоначално прилагане на МСФО 16, ефектите от преминаването са оповестени в Приложение 2.1.7

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

Към 31 декември 2019 година

	Прило-жения	2019 хил. лв.	2018[2] хил. лв.
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Машини и оборудване	5	284	176
Активи право на ползване	16	728	-
Отсрочени данъчни активи	4	376	214
		1.388	**390**
Текущи активи			
Търговски и други вземания	6	78.454	91.043
Вземания от свързани лица	14	3.396	5.907
Активи по договори с клиенти	7	2.083	881
Аванси и предплатени суми	8	3.686	240
Вземания по надвнесен текущ данък върху печалбата		168	246
Парични средства и парични еквиваленти	9	3.825	7.581
		91.612	**105.898**
ОБЩО АКТИВИ		**93.000**	**106.288**
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
Собствен капитал			
Основен капитал	10.1	500	500
Законови резерви	10.2	50	50
Неразпределена печалба		34.279	31.812
Общо собствен капитал		**34.829**	**32.362**
Нетекущи пасиви			
Задължения по лизинг	16	551	-
		551	-
Текущи пасиви			
Търговски и други задължения	12	40.776	47.866
Задължения към свързани лица	14	5.549	5.990
Провизии	15	288	138
Пасиви по договори с клиенти	13	80	-
Заеми от свързани лица	14	7.531	18.028
Краткосрочни банкови заеми	11	3.215	1.904
Задължения по лизинг	16	181	-
		57.620	**73.926**
ОБЩО ПАСИВИ		**58.171**	**73.926**
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		**93.000**	**106.288**

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 19 март 2020 г.

Владимир Дичев	Атанас Димов	Яна Хаджибеева
Изпълнителен директор	Член на съвета на директорите	Съставител

Пояснителните приложения от стр. 5 до стр. 53 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

[2] Дружеството е приложило модифициран ретроспективен метод за първоначално прилагане на МСФО 16, ефектите от преминаването са оповестени в Приложение 2.1.7

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

За годината, завършваща на 31 декември 2019 година

	Основен капитал *(Приложение 10.1)*	**Законови резерви** *(Приложение 10.2)*	**Неразпределена Печалба**	**Общо**
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
На 1 януари 2018 година	**500**	**50**	27.707	**28.257**
Общо всеобхватен доход за годината, в т.ч.:	-	-	**4.105**	**4.105**
Печалба за годината	-	-	4.105	4.105
На 31 декември 2018 година	**500**	**50**	**31.812**	**32.362**
Общо всеобхватен доход за годината, в т.ч.:	-	-	**2.467**	**2.467**
Печалба за годината	-	-	2.467	2.467
На 31 декември 2019 година	**500**	**50**	**34.279**	**34.829**

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 19 март 2020 г.

Владимир Дичев	Атанас Димов	Яна Хаджибеева
Изпълнителен директор	Член на съвета на директорите	Съставител

Пояснителните приложения от стр. 5 до стр. 53 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 015 АФА ООД

9/04/2020

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

За годината, завършваща на 31 декември 2019 година

	Приложения	2019 хил. лв.	2018[3] хил. лв.
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ			
Печалба преди данъци		2.742	4.562
Корекция за равнение на печалбата преди данъци с нетните парични потоци			
Непарични движения:			
Амортизация на машини и оборудване	5	70	79
Амортизация на активи с право на ползване	16	194	-
Обезценка на вземания		1.666	887
Изменение на провизии		150	138
Финансови разходи	3.6	590	1.810
Финансови приходи	3.7	(11)	(5)
Преоценка на суап		-	(362)
Отбив от цесия		(46)	-
Корекции на оборотния капитал:			
Намаление/ (увеличение) на търговски и други вземания и вземания от свързани лица		12.238	(29.219)
(Увеличение)/намаление на аванси и предплатени суми		(3.446)	16.227
(Намаление) / увеличение на търговски и други задължения и задължения към свързани лица		(7.444)	16.493
Платен данък върху печалбата		(365)	(810)
Получени лихви		11	5
Платени банкови такси		(370)	(346)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		**5.979**	**9.459**
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ			
Покупка на оборудване		(184)	(193)
Нетни парични потоци използвани в инвестиционна дейност		**(184)**	**(193)**
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ			
Постъпления от/(плащания) по банкови овърдрафти, нетно		1.311	(18.565)
Постъпления от заеми от свързани лица		-	17.999
Плащания по получени заеми от свързани лица		(10.500)	-
Плащания по суап споразумения		-	(2.118)
Постъпления от суап споразумения		-	950
Плащания на задължения по лизинг		(200)	-
Платени лихви по заеми		(162)	(117)
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност		**(9.551)**	**(1.851)**
Нетно (намаление)/ увеличение на парични средства и парични еквиваленти		(3.756)	7.415
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	9	**7.581**	**166**
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	9	**3.825**	**7.581**

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 19 март 2020 г.

Владимир Дичев	Атанас Димов	Яна Халджибесва
Изпълнителен директор	Член на съвета на директорите	Съставител

Пояснителните приложения от стр. 5 до стр. 53 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

[3] Дружеството е приложило модифициран ретроспективен метод за първоначално прилагане на МСФО 16, ефектите от преминаването са оповестени в Приложение 2.1.7

1. Корпоративна информация

Организация и собственост

„ЧЕЗ Трейд България" ЕАД („Дружеството") е еднолично акционерно дружество с адрес на регистрация в Република България, гр. София 1000, район Триадица, пл. "Позитано" № 2, ет. 7, офис 7. Дружеството е 100% собственост на ЧЕЗ а. с., Чешка Република, Прага 4, ул. Духова 2/1444 (Едноличният собственик на капитала). Дружеството е регистрирано в Търговския регистър при Агенцията по вписванията под ЕИК 113570147.

Дружеството е регистрирано на 25 март 2005 г. по силата на съдебно дело № 255/2005, в град Перник. Капиталът на Дружеството е в размер на 500.000 лв., разпределен в 500.000 обикновени, поименни, налични акции, всяка от които с номинал от 1 (един) лев и е еднолична собственост на ЧЕЗ а.с, Чешка Република.

Продажба на акциите на ЧЕЗ а.с. в дружествата от Групата на ЧЕЗ в България

Настоящото оповестяване е направено въз основа на информация, оповестена публично от „ЧЕЗ", а.с., Чехия, в качеството му на мажоритарен собственик на Дружеството.
На 23 февруари 2018 г. е подписан договор за продажба на участието му в българските дружества ЧЕЗ Разпределение България АД (включително неговото участие в „ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България" ЕАД), „ЧЕЗ Трейд България" ЕАД, „ЧЕЗ България" ЕАД, „ЧЕЗ Електро България" АД, „Фри Енерджи Проджект Орешец" ЕАД и „Бара Груп" ЕООД с „Инерком България" ЕАД.
През м. юли 2018 г. Комисията за защита на конкуренцията („КЗК") постанови Решение № 805/ 19.07.2018 г., с което забрани концентрацията между предприятия чрез придобиване на контрол от страна на „Инерком България" ЕАД върху предприятията от групата на „ЧЕЗ" в Република България, като решението подлежеше на незабавно изпълнение. Решението беше обжалвано в нормативно установените срокове от „Инерком България" ЕАД, „ЧЕЗ", а.с. и „ЧЕЗ Българиън Инвестмънтс" Б.В.
Въз основа на публично оповестена информация на 15.04.2019 г. Надзорният съвет на „ЧЕЗ", а.с. е взел решение за прекратяване на Договора за покупка на акции.
Въз основа на информация, оповестена публично от едноличния собственик на ЧЕЗ Трейд България ЕАД – „ЧЕЗ", а.с., членовете на Съвета на директорите и на Одитния комитет на Дружеството бяха информирани, че на 20.06.2019 г. „ЧЕЗ" а.с. и „ЧЕЗ Българиън Инвестмънтс" Б.В. са подписали договор за продажба на своите активи в България с „Еврохолд България" АД на стойност от 335 млн. евро. Продажбата обхваща следните дружества на „ЧЕЗ Груп" в България: „ЧЕЗ България" ЕАД, „ЧЕЗ Електро България" АД, ЧЕЗ Разпределение България АД, „ЧЕЗ Трейд България" ЕАД, „ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България" ЕАД, „Фри Енерджи Проджект Орешец" ЕАД и „Бара Груп" ЕООД.

Сделката по прехвърлянето на активите на „ЧЕЗ", а.с. в България на купувача „Еврохолд България" АД ще бъде финализирана след одобряването ѝ от страна на компетентните държавни органи.

На 24.10.2019 г. КЗК постанови Решение № 1169/ 24.10.2019 г. по преписка № КЗК/822/2019, с което забранява концентрацията между предприятия, която ще се осъществи чрез придобиване от страна на „Еврохолд България" АД на непряк едноличен контрол чрез „Ийстърн Юръпиън електрик Къмпани" Б.В. върху „ЧЕЗ България" ЕАД, ЧЕЗ Разпределение България АД, „ЧЕЗ Електро България" АД, „ЧЕЗ Трейд България" ЕАД, „Фри Енерджи Проджект Орешец" ЕАД, „БАРА Груп" ЕООД и „ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България" ЕАД. Решението е обжалвано по реда на Административнопроцесуалния кодекс от „Ийстърн Юръпиън електрик къмпани" Б.В., „Еврохолд България" АД, „ЧЕЗ" а.с. и „ЧЕЗ Българиън Инвестмънс" Б.В. пред Административен съд – София Област. Образувано е административно дело № 1492/2019 г.

Броят на персонала съгласно организационната структура към 31 декември 2019 г. е 37 служители (2018 г.: 35).

Финансовият отчет на ЧЕЗ Трейд България ЕАД е одобрен от Съвет на директорите на 19 март 2020 г. Ръководството на Дружеството включва неговия Съвет на директорите. Лицата, натоварени с общо управление са представени от Одитния комитет на Дружеството.

Регулаторна рамка

Дейността на Дружеството се осъществява в съответствие с нормативната база на енергийния сектор в България, постановена със Закона за енергетиката (ЗЕ), Правилата за търговия с електрическа енергия, Правилата за разпределение на пропускателни способности по междусистемното сечение между контролните зони на ЕСО и съседните системни оператори и другите приложими подзаконови нормативни актове.

Управление на дружеството

Едноличен собственик на капитала на Дружеството е ЧЕЗ, а.с., Чешката Република.

Дружеството е с едностепенна система на управление – Съвет на директорите.

Дружеството се представлява от Изпълнителния директор и един от членовете на Съвета на директорите, действащи заедно. Лицата, натоварени с общо управление са представени от Одитния комитет на Дружеството.

Към 01.01.2019 г. Съветът на директорите на Дружеството се състои от следните трима членове:

Към 01.01.2019 г. Съветът на директорите на Дружеството се състои от следните трима членове:

- Атанас Желязков Димов - Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;
- Кръстю Георгиев Икономов – Член на Съвета на директорите
- Душан Рибан - Член на Съвета на директорите;

С решение на едноличния собственик на капитала от 31.01.2019 г., в сила от 01.02.2019 г., г-н Кръстю Георгиев Икономов е освободен като член на Съвета на директорите на Дружеството.

С неприсъствено решение на Съвета на директорите на Дружеството от 01.02.2019 г. г-н Владимир Георгиев Дичев е избран за Председател и Изпълнителен член на съвета, на когото е възложено управлението на Дружеството. Съветът на директорите е определил следния начин на представителство на дружеството пред трети лица: от изпълнителния член Владимир Георгиев Дичев и който и да било от останалите членове на съвета на директорите, действащи заедно. Промяната е вписана в Търговския регистър към Агенция по вписванията на 20.02.2019 г.

С решение на едноличния собственик на капитала от 26.11.2019 г., в сила от 06.12.2019 г., г-н Душан Рибан освободен като член на Съвета на директорите на Дружеството. Г-н Карел Крал е избран за член на Съвета на директорите като промяната е вписана в Търговския регистър към Агенция по вписванията на 12.12.2019 г.

Към 31.12.2019 г. Съветът на директорите на Дружеството се състои от следните членове:

- Владимир Георгиев Дичев - Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;,
- Атанас Желязков Димов – Член на Съвета на директорите.
- Карел Крал - Член на Съвета на директорите.

Към датата на издаване на този доклад Съветът на директорите на Дружеството се състои от следните членове:

- Владимир Георгиев Дичев - Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;
- Атанас Желязков Димов – Член на Съвета на директорите.
- Карел Крал - Член на Съвета на директорите;

Одитен комитет

Одитният комитет на Дружеството се състои от следните членове:

- Видьо Иванов Терзиев
- Витолд Павловски
- Йон Лунгу

2.1. База за изготвяне

Настоящият финансов отчет е изготвен на база историческа цена.
Финансовият отчет е изготвен в български лева и всички стойности са закръглени до най-близките хиляда лева (хил. лв.), освен ако не е упоменато друго.

Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и/или преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

Изключение от това правило е представянето на ефектите от приложението за първи път на МСФО 16 Лизинг. Дружеството е избрало модифицирано ретроспективно приложение при прилагането за първи път на МСФО 16 Лизинг, при което всички ефекти от преминаването се определят и отчитат на 1 януари 2019 г. По този начин първоначалното прилагане на стандарта не е довело до корекции и рекласификации на сравнителната информация и тя не е преизчислена.

Ефектите от първоначалното прилагане на новите МСФО 16 Лизинг са представени в Приложение 2.1.7.

2.1.1.Изявление за съответствие

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2019 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти" (МСС).

2.1.2. Промени в счетоводните политики и оповестявания

За текущата финансова година Дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респективно от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, *практически приложими за годишни отчетни периоди, започващи най-рано на 1 януари 2019 г. за предприятията в Република България,* са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството относно принципите, правилата и критериите за отчитане на следните отчетни обекти, както и на представянето и оповестяванията на финансова информация за тях: активи право на ползване (Приложение 16), задължения по лизинг (Приложение 16), разходи за амортизация и разходи за лихви (Приложение 3.6,16) и активи/ и пасиви по отсрочени данъци (Приложение 4), както и върху представянето на паричните потоци, произтичащи от договори за лизинг..

Промените произтичат от прилагането на следните стандарти и тълкувания:

- **МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК).** Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване, представяне и оповестяване на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки най-вече при лизингополучателя. Стандартът заменя действащия до този момент стандарт за лизинга – МСС 17 и свързаните с него тълкувания. а) При лизингополучателите водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно балансово третиране на лизинга – за всички лизингови договори с реална продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване", който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е и съществената промяна спрямо отчетната практика до 2018 г. За краткосрочни или на ниска стойност лизинги се допуска изключение и запазване на досегашната практика. Стандартът ще окаже влияние върху финансовия резултат за периода, тъй като през първите години разходите, свързани с лизинговите договори са по-големи, допълнително оперативните разходи се заменят с разходи за амортизации и лихви, което ще доведе до определена промяна в ключови показатели като EBITDA, оперативните парични потоци ще се увеличат, тъй като главниците и лихвите се класифицират като парични потоци от финансова дейност; б) При лизингодателите няма да има съществени промени в отчетната практика и те ще продължат да отчитат лизингите аналогично на правилата на стария стандарт МСС 17 – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, следва да се направи и от тяхна страна един по-подробен анализ на условията на договорите и е възможно и при тях (лизингодателите) да настъпят основания за рекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството. Ефектите от направените от него анализи и преизчисления и рекласификации са оповестени в Приложение № 2.1.7. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 16 и да не преизчислява сравнителните данни.

За останалите стандарти и тълкувания, посочени по-долу, ръководството е проучило възможния им ефект и е определило, че те не биха имали ефект върху счетоводната политика, респ. активите, пасивите, операциите и резултатите на Дружеството:

- **КРМСФО 23 (променен) Несигурности при третирането на данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., прието от ЕК).** Това разяснение дава насоки за счетоводното третиране и отчитане на данъците върху дохода в обхвата на МСС 12, когато са налице несигурности по данъчното третиране. То не засяга данъци и други държавни вземания и такси, извън МСС 12, нито включва специални изисквания относно лихви и други санкции, асоциирани с несигурност по данъчно третиране. Разяснението покрива следните въпроси: а) дали предприятието да

преценява всяка несигурност по данъчното третиране отделно или в комбинация с други, в зависимост от това кой подход по-добре предвижда решението на съответната несигурност; б) допусканията, които предприятието прави за преценка как данъчните власти биха изследвали и проверили дадена несигурност на данъчно третиране на основата, че данъчните власти имат цялата налична информация; в) как предприятието определя данъчната печалба или загуба, данъчните бази, неизползваните данъчни загуби, данъчните ставки и неизползваните данъчни кредити при наличието на определени несигурности; г) изискването за оценка на ефектите от несигурността върху отчетените данъци върху дохода, при условие, че данъчните власти не е вероятно да приемат данъчното третиране на предприятието; д) измерването на ефекта може да стане по по-подходящия от двата подхода - „най-вероятната сума" или „очакваната стойност"; и е) как предприятието преценява и третира промените във фактите и обстоятелствата.

- **МСФО 9 (променен) – Финансови инструменти – относно случаи на негативни компенсации при предсрочно погасяване и модификации на финансови пасиви (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК).** Тази промяна покрива два въпроса: а) изменя настоящите изискванията на МСФО 9, като позволява класифицирането на определени финансови активи (заеми и други дългови инструменти) по амортизирана стойност и преминаването им на теста СПГЛ, независимо от наличието на условия за предсрочно погасяване с негативна компенсация. б) потвърждава, че когато даден финансов пасив, отчитан по амортизирана стойност, е модифициран без да се отписва, то ефектът от тази модификация трябва да се признае в печалбата или загубата. Ефектът се измерва като разлика между оригиналните договорени парични потоци и тези, след модификацията, дисконтирани по оригиналния ефективен лихвен процент.

- **МСС 28 (променен)** – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. приет от ЕК).

  Тази промяна уточнява, че предприятието трябва да прилага МСФО 9, включително изискванията му за обезценка, относно форми на дългосрочни участия в асоциирани или съвместни предприятия, които са част от нетната инвестиция с тези дружества, и за които не се прилага отчитането по метода на собствения капитал. Счетоводното отчитане на ефектите съгласно МСФО 9 при тези форми на участия се прави преди отчитането на разпределението на дела на загубата и на обезценките по реда на МСС 28. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна.

- **Подобрения в МСФО Цикъл 2015-2017 (м. декември 2017 г.) –** подобрения в МСС 23, МСС 12 и МСФО 3 във връзка с МСФО 11 (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приети от ЕК).

  Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията.

  Основно промените са насочени към следните обекти или операции:

  а) поясняват, че когато едно предприятие придобива контрол над бизнес, който е съвместна дейност, то следва да преизчисли (преоцени) предишно държаните си дялове в този бизнес при прилагане на МСФО 3 като бизнес комбинация, постигната на етапи; б) когато едно предприятие придобие съвместен контрол в бизнес, който е съвместна дейност, то не следва да преизчислява предишно държаните дялове в него при прилагане на МСФО 11; в) поясняват, че всички

  данъчни последици от данъци върху доходи от дивиденти следва да се посочат в печалбата или загубата или друг всеобхватен доход или директно в собствения капитал – в зависимост от това къде са отчетени съответните транзакции и/или събития, които са генерирали съответната разпределяема печалба, доколкото тези последици са по-скоро свързани с тях.; и в) поясняват, че ако при заеми със специални цели за финансиране на определен квалифициран актив, останат непогасени след като активът стане готов за предвидената употреба или продажба,

тези заеми се третират като част от финансиращите средства с общо предназначение за целите на изчисляване нормата и сумите за капитализация по реда на МСС 23.

- **МСС 19 (променен) – Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК.**

Тази промяна уточнява, че в случаи на промени в плановете за дефинирани доходи, съкращаване или уреждане, в определянето на разходите за текущ трудов стаж и нетните лихви за периода след промяната, дружеството е длъжно да използва заложените в нея предположения. Допълнително са включени изменения в представянето и оповестяването на ефекта при промени в плановете за дефинирани доходи, калкулирането на минал стаж, ефекти от промени на плана, съкращаване или уреждане във връзка с горната граница(тавана) на актив по плана.

2.1.3. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2019 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на Дружеството за следващи периоди, а именно:

- Промени в Концептуалната рамка за финансово отчитане и съответни промени в референциите към нея в различни МСФО (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., приети от ЕК).

Тези промени в Рамката включват преработени изцяло дефиниции за „актив" и „пасив", както и нови насоки и концепции за тяхното измерване, отписване, представяне и оповестяване. Промените в Концептуалната рамка са съпроводени с изменения в някои препратки към нея в Международните стандарти за финансово отчитане, в т.ч. МСФО 2, МСФО 3, МСФО 6, МСФО 14, МСС 1, МСС 8, МСС 34, МСС 37, МСС 38, КРМСФО 12, КРМСФО 19, КРМСФО 20, КРМСФО 22 и ПКР 32. Част от препратките насочват към коя версия на Концептуалната рамка следва се отнасят изявленията в посочените стандарти (рамката на КМСС, приета от СМСС през 2001 г., рамката на СМСС от 2010 г. или новата ревизирана рамка от 2018 г.), други изрично посочват, че дефинициите в стандарта не са актуализирани в съответствие с новите изменения в рамката. Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху класификацията и представянето на активите и пасивите на Дружеството.

- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводна политика, промени в приблизителните оценки и грешки (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г – приети от ЕК).

Тези промени касаят прецизиране определението за „същественост", посочено в двата стандарта. Според тях новото определение за същественост е: „информацията е съществена, ако пропусната, представена неточно или прикрита, би могло в разумна степен да се очаква да повлияе на решенията на основните потребители на финансовите отчети с обща цел, които предоставят финансова информация за дадено отчетно предприятие". Налице са три нови аспекта от определението, които следва да бъдат отбелязани: а) "прикриване" – настоящото определение се фокусира само върху пропускане и неточно представяне. Заключението на СМСС е, че прикриването на съществена информация може да има същия ефект като пропускане на съществена информация; б) „очакване в разумна степен да се повлияе на решенията на основните потребители" – настоящото определение се отнася до „би могло да повлияе", което според СМСС може да се приеме, че се изисква твърде много информация, тъй като почти всичко „би могло да повлияе" върху решенията на някои потребители, дори вероятността да е минимална; и в) "основни потребители" (съществуващи или потенциални инвеститори, заемодатели и други кредитори) – настоящото определение се отнася до „потребители", което според СМСС може да бъде прието твърде широко, т.е. да се вземат предвид всички възможни ползватели на финансовите отчети, когато се решава каква информация да се оповести. Също така, посочват се изрично пет начина за прикриване на съществена информация: а) използване на език за съществен елемент, който е уклончив или

неясен; б) информация за съществен елемент, сделка или събитие, която е разпръсната на различни места във финансовите отчети; в) несходни елементи, сделки и събития, по същество, които неподходящо са представени съвкупно; г) сходни елементи, сделки и събития, които неподходящо са представени самостоятелно; и д) съществена информация е скрита чрез несъществена информация до такава степен, че става неясно коя информация е съществена. Също така промените пояснyват, че адресирането към неясна информация има същия ефект както при пропусната или липсваща информация, както и че предприятието оценява съществеността в контекста на финансовия отчет в неговата цялост.

2.1 База за изготвяне /продължение/

- Промени в МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г – приети от ЕК).

Тези промени са свързани с произтичащата несигурност от реформата на базовите лихвени проценти, предприета от Съвета за финансова стабилност към Г20. Тази реформа е насочена към замяна на съществуващите и използвани като базови, в сделките с финансови инструменти, междубанкови лихвени проценти (Например: Libor, Euribor, Tibor), с алтернативни базови лихвени проценти, основаващи се на междубанкови пазари, както и за разработване на алтернативни базови лихвени

проценти, които са почти безрискови. Целта е да се преодолеят последиците върху финансовото отчитане от реформата на базовите лихвени проценти, през периода преди замяната на съществуващ базов лихвен процент с алтернативен базов лихвен процент.

Измененията предвиждат временни и ограничени изключения от изискванията за отчитане на хеджирането по МСС 39 и МСФО 9, които осигуряват условия дружествата да продължат да са в съответствие с изискванията на двата стандарта, при игнориране ефекта на реформата.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2019 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на Дружеството:

- МСФО 3 (променен) – Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., не е приет от ЕК).

Тази промяна касае даденото в приложенията към стандарта определение за „бизнес" и е свързана с трудностите, които придобиващото предприятие среща в преценката дали се придобива бизнес или съвкупност от активи. Изменението цели: а) да изясни, че за да бъде определен като бизнес, придобитият набор от дейности и активи трябва да включва като минимум вложените ресурси и оперативни процеси, които заедно водят до създаването на продукт; б) да се стеснят дефинициите за „бизнес" и за „продукт", като се съсредоточат до стоките и услугите, предоставяни на клиент и като се снеме фокусът върху способността за намаляване на разходите; в) да добави насоки и илюстративни примери, които да помогнат на предприятията в преценката дали е придобит оперативен процес; г) да премахне изискването за оценка за това дали пазарните участници са в състояние да заменят липсващите ресурси и оперативни процеси в придобиваното предприятие, за да продължат да създават продукт, и д) да се добави опцията за т.нар. тест за концентрация, който позволява опростена оценка за това, дали дадена съвкупност от дейности и активи е бизнес, или не.

- МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г., (с опция за отлагане за 2022 г.) не е приет от ЕК).

Този стандарт е изцяло нов счетоводен стандарт за всички видове застрахователни договори, вкл. за някои гаранции и финансови инструменти, като обхваща принципи за тяхното признаване, оценяване, представяне и оповестяване. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори – МСФО 4. Той установява нов цялостен модел за отчитането та застрахователните договори, покриващ всички релевантни счетоводни аспекти. Той не е приложим за дейността на дружеството.

- МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) –

Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС).

Тези промени са насочени към решаването на счетоводното третиране на продажбите или апортите на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи дали продаваните активи или апортираните немонетарни активи, конституират или не по същество „бизнес" по смисъла на МСФО 3. Ако тези активи като съвкупност не отговарят на определението за „бизнес" инвеститорът признава печалба или загуба до процента, съответстващ на дела на другите несвързани инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие. В случаите когато се продават активи или се апортират немонетарни активи, които като съвкупност са „бизнес", инвеститорът признава изцяло печалбата или загубата от транзакцията. Тези промени ще се прилагат перспективно. СММС отложи началната дата на приложение на тези промени за неопределено време.

2.1.4. Принцип на действащото предприятие

През следващите отчетни периоди Дружеството ще продължида осъществява дейността си в съответствие с притежаваните лицензии. Ръководството и/или собствениците му нямат никакви планове и намерения, респ. принуда да променят обхвата и структурата на дейността. Също така Дружеството не е изправено пред заплаха от неплатежоспособност. Допълнително, ръководството е предприело възможните мерки при извънредното положение, в което се намира Р България на настоящия етап (Приложение №20). Поради това, Ръководството на Дружеството е определило, че принципът за действащо предприятие е валиден, съответно, финансовите отчети са изготвени на база принципа на действащо предприятие. Допълнително, ръководството текущо наблюдва възможните бизнес и финансови рискове, и според оценката на тяхната значимост за развитието на Дружеството, обмисля и/или предприема съответни действия (Приложение №19).

2.1.5. Обобщение на съществените счетоводни политики

Преизчисление в чуждестранна валута

Финансовият отчет е представен в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Дружеството. Сделките в чуждестранна валута първоначално се отразяват във функционалната валута по обменния курс на датата на сделката. Монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути се преизчисляват във функционалната валута, в края на всеки месец, по заключителния обменен курс на Българска Народна Банка за последния работен ден от съответния месец. Всички курсови разлики се признават в отчета за всеобхватния доход. Немонетарните активи и пасиви, които се оценяват по историческа цена на придобиване в чуждестранна валута, се превръщат във функционалната валута по обменния курс към датата на първоначалната сделка (придобиване).

Машини и оборудване

Машините и оборудването се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка. Цената на придобиване включва и разходи за подмяна на части от оборудването, когато тези разходи бъдат извършени и при условие, че отговарят на критериите за признаване на дълготраен материален актив. Всички други разходи за ремонт и поддръжка се признават в печалбата или загубата в периода, в който са извършени.

Амортизациите се изчисляват на база на линейния метод за срока на полезния живот на активите.

Полезен живот
Полезният живот на дълготрайните материални активи за 2019 г. и 2018 г. е както следва:

Машини и оборудване	3-7 години

Дълготрайните материални активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат, към датата на прехвърляне на контрола към получателя на актива. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към "Други доходи/(загуби) от дейността, нетно" на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

В края на всяка финансова година се извършва преглед на остатъчните стойности, полезния живот и прилаганите методи на амортизация на активите и ако очакванията се различават от предходните приблизителни оценки, последните се променят проспективно.

Разходи по заеми
Разходи по заеми, пряко свързани с придобиването, изграждането или производството на актив, при условие че отговаря на критериите за признаване на квалифициран актив, се капитализират като част от неговата цена на придобиване само за периода на изграждане на актива. Всички други разходи по заеми се отчитат като разход в периода, в който възникват. Разходите по заеми включват лихвите и други разходи, които са част от ефективната лихва, и които Дружеството извършва във връзка с получаването на привлечени средства.

Обезценка на нефинансови активи
Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на

Обезценка на нефинансови активи (продължение)
активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: нетна продажна цена или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Парични средства и парични еквиваленти

Като паричните средства и паричните еквиваленти Дружеството отчита парични средства в брой и по текущи банкови сметки, съответно в лева и във валута, както и краткосрочни депозити с оригинален падеж от три месеца или по-малко.

За целта на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти се състоят от парични средства и парични еквиваленти, както те са дефинирани по-горе. Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност, намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

Търговски вземания

Търговските вземания представляват безусловно право на Дружеството да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

Първоначално оценяване
Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката, която стойност е обичайно равна на фактурната им стойнст, освен ако те съдържат съществен финансиращ компонент, който не се начислява допълнително. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, преценен за присъщ на клиента - длъжника .

Последващо оценяване
Дружеството държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупаната обезценка за кредитни загуби. (Приложение 6).

Обезценка
Дружеството прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, допускан от МСФО 9, и на база матричен модел за процента на загубата (Приложение 2.1.6).

Търговски и други задължения
Търговските и другите текущи задължения в отчета за финансово състояние се представят по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност на база сегашната им стойност при дисконтова норма, присъща за дружеството, а последващо – по амортизирана стойност (Приложение 12).

Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси
В отчета за финансово състояние всички заеми и други привлечени финансови ресурси се представят първоначално по цена на придобиване (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други привлечени ресурси последващо се оценяват и представят в отчета за финансово състояние по амортизирана стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизираната стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или финансови разходи (лихви) през периода на амортизацията или когато задълженията се отпишат или редуцират (Приложение 11).

Разходите за лихви се признават за срока на финансовия инструмент на база метода на ефективния лихвен процент. Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

Финансови активи

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират в три групи, според които те впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, по справедлива стойност през другия всеобхватен доход и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Дружеството първоначално оценява финансовите активи по справедлива стойност, а в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, се добавят преките разходи по сделката. Изключение са търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране - те се оценяват на база цената на сделката, определена съгласно МСФО 15 Приходи от договори с клиенти (Приложение 6).

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Дружството се е ангажирало да закупи или продаде актива.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им признаване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на съответния финансов актив и бизнес модела на Дружеството за неговото управление. За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, условията на даден финансов актив трябва да пораждат парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата (СПГЛ)" по неиздължената сума на главницата. За целта се извършва анализ чрез тест на СПГЛ на нивото на инструмента. Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи отразява начина, по който Дружеството управлява финансовите си активи за генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци са резултат само от събирането на договорни парични потоци, на продажба на финансовите активи, или и двете.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи на Дружеството са класифицирани в категорията Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти).

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Дружеството оценява финансовите активи по амортизирана стойност, когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него, и
- условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват на база метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Те подлежат на обезценка. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.Финансовите активи по амортизирана стойност на Дружеството включват: парични средства и парични еквиваленти, и търговски и други вземания (Приложение 6 и 9).

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва от отчета за финансовото състояние на дружеството когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли, или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или дружеството е поело задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което: или а) дружеството е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или б) Дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазило контрола върху него.

Когато Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпило в споразумение за прехвърляне, то прави оценка на това дали и до каква степен е запазило рисковете и ползите от собствеността. Когато Дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай дружеството признава и свързаното с това задължение. Прехвърленият актив и свързаното

задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които дружеството е запазило.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от: първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Дружеството да изплати.

Обезценка на финансови активи

Дружеството признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Очакваните кредитни загуби се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

Търговски и други вземания и активи по договори с клиенти

За изчисляване на очакваните кредитни загуби на търговските и други вземания и активи по договори с клиенти Дружеството е избрало и прилага опростен подход на база матрица (и) за изчисление на очаквани кредитни загуби и не проследява последващите промени в кредитния им риск. При този подход то признава коректив (провизия за обезценка) въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата.
За отделни специфични вземания, с установени настъпили загуби, се прилага индивидуален подход на база вероятностно-притеглени сценации за бъдеща събираемост. (Приложение 2.1.6)
Информацията за очакваните кредитни загуби от търговските и други вземания и активите по договори с клиенти на Дружеството са оповестени в Приложение 6 и 7.

Парични средства и парични еквиваленти

За изчислението на очакваните кредитни загуби по паричните средства и парични еквиваленти в банки Дружеството прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход дружеството прилага "тристепенен" модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив).

Дружеството коригира очакваните кредитни загуби, определени на база исторически данни, с прогнозни макроикономически показатели, за които е установено, че има корелация и се очаква да окажат влияние върху размера на очакваните кредитни загуби в бъдеще. (Приложение 2.1.5 и 9)

Отписване
Финансовите активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценяване
Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения, заеми и други привлечени средства.

При първоначално им признаване обичайно те се класифицират като пасиви по амортизирана стойност. Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и търговски и други задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация. Обичайно те се класифицират и оценяват по амортизирана стойност.

Класификационни групи

Получени заеми и други привлечени средства

След първоначалното им признаване, Дружеството оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато съответният финансов пасив се отписва, както и чрез амортизацията на база ефективен лихвен процент.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент. Амортизацията се включва като "финансов разход" в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Отписване

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при по същество различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Компенсиране на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и в отчета за финансовото състояние се отразява нетната сума, ако съществува приложимо законно право за компенсиране на признатите суми и ако е налице намерение за уреждане на нетна основа, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

Това изискване произтича от идеята на реалната стопанска същност на отношенията на дружеството с даден контрагент, че при едновременното съществуване на тези две изисквания очакваният фактически бъдещ паричен поток и ползи от тези разчети за предприятието е нетният поток, т.е. нетната сума отразява реалното право или задължение на дружеството от тези финансови инструменти - при всички обстоятелства да получи или плати единствено и само нетната сума. Ако не са налице едновременно и двете условия се приема, че правата и задълженията на дружеството по повод тези насрещни разчети (финансови инструменти) не се изчерпват при всички ситуации само и единствено с получаването или плащането на нетната сума.
Политиката за нетирането е свързана и с оценката, представянето и управлението на реалния кредитен и ликвиден риск, свързан с тези насрещни разчети.
Критериите, които се прилагат за установяване на "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" са:

- да не зависи от бъдещо събитие, т.е да не е приложимо само при настъпване на някакво бъдещо събитие;
- да бъде възможно за упражняване и защитимо с правни способи в хода на (кумулативно):
  - обичайната дейност,
  - в случай на неизпълнение/просрочие, и
  - в случай на неплатежоспособност или несъстоятелност.

Приложимостта на критериите се оценява спрямо изискванията на българското законодателство и установените договорености между страните. Условието за "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" винаги и задължително се оценява заедно с второ условие - за "задължително намерение за уреждане на тези разчети на нетна база".

Оценяване на справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на дружеството се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са получени банкови заеми и предоставени заеми на трети лица, определени търговски и други вземания и задължения, деривативи.
Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Справедливата стойност на актив или пасив се оценява като се правят предположения, които пазарни участници биха направили при определяне на цената на актива или пасива, като се приема, че те действат в своя най-добър икономически интерес.

Оценяването на справедливата стойност на нефинансов актив взема предвид способността на пазарен участник да генерира икономически изгоди от използването на актива според най-ефективната и най-добрата му употреба или от продажбата на актива на друг пазарен участник, който ще използва актива според най-ефективната и най-добрата му употреба.

Дружеството използва оценителски методи, уместни при обстоятелствата, за които има достатъчно данни за оценяване на справедливата стойност като се максимизира използването на подходящи наблюдавани входящи данни и се свежда до минимум използването на ненаблюдавани входящи данни.

Всички активи и пасиви, които са оценени по справедлива стойност или за които се изисква оповестяване на справедлива стойност във финансовия отчет, са групирани в категории според йерархията на справедливата стойност, както е описано по-долу, въз основа на най-ниското ниво използвани входящи данни, които имат значително влияние при оценяването на справедливата стойност като цяло:

- Ниво 1 – Използват се котирани (некоригирани) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на определени корекции; и

- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

За тези активи и пасиви в дружеството са разработени вътрешни правила и процедури за оповестяването на справедливата стойност.

Основен капитал
Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платени акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

Деривативни инструменти

Деривативните финансови инструменти, използвани в Дружеството са предназначени за икономическа защита с цел управление на риска от промяната на цената на електрическата енергия. Деривативни инструменти, ползвани от Дружеството, са стокови суапове.

Суап е споразумение, при което плаваща (или пазарна) цена се разменя за фиксирана цена за определен период от време. Суаповете могат също да се използват за размяна на фиксирана цена за плаваща (или пазарна) цена.
МСФО 9 изисква всички деривативи, включително суапи върху електричество, да бъдат оценявани по справедлива стойност, като преоценките след първоначално признаване (печалби или загуби) се отразяват в отчета за всеобхватния доход (печалбата или загубата за годината).

Справедливата стойност се определя според изискванията на МСФО 13.

През 2018г. Дружеството влиза като страна по стандартни договори за стоков суап. Те представляват формална размяна на обеми електричество с фиксирани и променливи цени, определени чрез средните месечни нива на признат ценови индекс. Дружеството ползва тези суапове да хеджира икономическия риск от ценови флуктоации на своите покупки и продажби. То не прилага правилата на счетоводство на хеджиране според МСФО 9.
Финансовите активи и пасиви, произтичащи от деривативните договори се представят към състава на текущите активи и пасиви, по отделна балансова статия на лицето на отчета за финансовото състояние. Ефектите от преоценката на деривативните инструменти за съответния период са представени в отчета за всеобхватния доход като „нетни печалби от преоценка по справедлива стойност на деривативи държани за търгуване“ към финансовите приходи и разходи (в печалбата или загубата за годината).
Всички суап сделки сключени през 2018 г. година от Дружеството са приключени напълно към 31.12.2018 г. През 2019 г. Дружеството не е осъществявало такива сделки.

Лизинг

Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2019 г.

Оценка за признаване на лизинг
На началната дата на лизинга (по-ранната от двете дати - датата на лизинговото споразумение или датата на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор) дружеството прави анализ и оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг. Даден договор представлява или съдържа лизинг, ако по силата на него се прехвърлят срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време.

Лизингополучател

Дружеството прилага единен модел на признаване и оценка на всички договори за лизинг, с изключение на краткосрочните лизингови договори (лизингов договор със срок от 12 месеца или по-малко от датата на стартиране на лизинга и който не съдържа опция за покупка) и лизинговите договори на активи на ниска стойност (като таблети, персонални компютри, телефони, офис техника и други).
Дружеството не се е възползвало от практическата целесъобразна мярка на МСФО 16, която позволява на лизингополучателя за всеки клас идентифициран актив да не отделя нелизинговите от лизинговите компоненти, а вместо това да отчита всеки лизингов компонент и свързаните с него нелизингови компоненти като отделен лизингов компонент. За договори, които съдържат лизинг на един или повече лизингови и нелизингови компоненти, Дружеството прилага политика да разпределя възнаграждението по договори, които съдържат лизингови и нелизингови компоненти, на база относителните единични цени на лизинговите компоненти и съвкупната единична цена на нелизинговите компоненти.

а) активи „право на ползване“
Дружеството признава в отчета за финансовото състояние актив „право на ползване” на датата на стартиране на лизинговите договори, т.е. датата, на която основният актив е на разположение за ползване от страна на дружеството-лизингополучател.
Активите „право на ползване” се представят в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация, загуби от обезценка и корекциите, вследствие на преоценки и корекции на задължението по лизинг. Цената на придобиване включва:
размера на първоначалната оценка на задълженията по лизинг;
лизингови плащания, извършени към или преди началната дата, намалени с получените стимули по договорите за лизинг;
първоначалните преки разходи, извършени от дружеството, в качеството му на лизингополучател;
разходи за възстановяване, които дружеството ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно договора;

Дружеството амортизира актива „право на ползване” за по-краткият период от полезния живот и срока на лизинговия договор. Ако собствеността върху актива се прехвърля по силата на лизинговия договор до края на срока на договора, то го амортизира за полезния му живот. Амортизацията започва да се начислява от датата на стартиране на лизинга.
Сроковете на амортизация по типове активи, предмет на договорите за лизинг, са както следва:
сгради – 5 години;
транспортни средства – 13 месеца.

Дружеството е избрало да прилага модела на цената на придобиване за всички свои активи „право на ползване”.

Активите „право на ползване“ се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36 Обезценка на активи, като се прилага политика за определяне и отчитане на обезценката, аналогична на тази при имотите, машините и оборудването (дълготрайните материални активи). Възстановимата стойност на активите „право на ползване“ е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се определят като разлика между възстановимата и балансовата стойност (когато възстановимата стойност е по-ниска от балансовата), и се представят в отчета за всеобхватния доход като “Други разходи”.

Активите „право на ползване“ се представят на отделен ред в отчета за финансовото състояние, а тяхната амортизация към „Разходи за амортизация” в отчета за всеобхватния доход.

б) задължения по лизинг
Дружеството признава задължения по лизинг на датата на стартиране на лизинга, оценени по настояща стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Те включват:
фиксирани плащания (включително фиксирани по същество лизингови плащания), намалени с подлежащите на получаване лизингови стимули;
променливи лизингови плащания, зависещи от индекси или проценти първоначално оценени, използвайки индексите или процентите на датата на стартиране на лизинга;
цената за упражняване на опцията за покупка, ако е достатъчно сигурно, че дружеството-лизингополучател ще ползва тази опция;
плащания на санкции за прекратяване на лизинговите договори, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на дружеството-лизингополучател;
сумите, които дружеството очаква да плати на лизингодателите като гаранции за остатъчна стойност.

Променливите лизингови плащания, които не зависят от инекси или проценти, а са свърани с изпълнение или с използването на основния актив, не се включват в оценката на задължението по лизинг и в актива „право на ползване". Те се признават като текущ разход в периода, в който настъпи събитието или обстоятелството, довело до тези плащания и се отчитат в печалбата и загубата за годината.
Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в договора, ако той може да бъде непосредствено определен или с диференциалния лихвен процент на дружеството, който то би плащало в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване", за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда.
Лизинговите плащания (вноски) съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихва) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница). Лихвените разходи по лизинга се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на дружеството през периода на лизинга на периодична база, така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение, като се представят като „финансови разходи".
Задълженията по лизинг се представят на отделен ред в отчета за финансовото състояние.

Дружеството оценява последващо задължението по лизинг като:
увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по задълженията по лизинг;
намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания;
преоценява балансовата стойност на задълженията по лизинг, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор;
гаранциите за остатъчна стойност се преразглеждат и коригират, ако е необходимо към края на всеки отчетен период.

Дружеството преоценява задълженията си по лизинг (при което извършва и кореспондиращи записвания към съответните активи „право на ползване"), когато:
има промяна в срока на лизинга или е възникнало събитие или обстоятелство, което е довело до промяна в оценката на опцията за закупуване, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с коригиран дисконтов процент;
има промяна в плащанията за лизинг, произтичаща от промяна в индекс или процент или има промяна в сумите, които се очаква да бъдат дължими по гаранции за остатъчна стойност, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с непроменения (оригиналния) дисконтов процент (освен когато промяната в лизинговите плащания, произтича от промяна в плаващите лихвени проценти, в този случай се използва коригиран дисконтов процент, който отразява промените в лихвения процент);
лизинговият договор е изменен и това изменение не е отразена като отделен лизинг, в този случай задължението по лизинг се преизчислява като се базира на срока на променения лизингов договор, дисконтирайки променените лизингови плащания с коригиран дисконтов процент към датата на влизане в сила на изменението.

в) Краткосрочни лизингови договори и лизингови договори основният актив, по които е с ниска стойност
Дружеството прилага освобождаването по реда на МСФО 16 от изискването за признаване на актив „право на ползване" и задължение по лизинг за краткосрочните си лизингови договори на наем на коли и за лизинговите си договори на активи на ниска стойност, представляващи наем на мултифилтриращи системи за почистване на вода, които дружеството счита, че са на ниска стойност като нови и се използват самостоятелно в дружеството, без да са зависими и тясно свързани с други активи.
Плащанията във връзка с краткосрочни лизингови договори и лизингови договори, по които основният актив е с ниска стойност се признават директно като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга (Приложение 3.4, Приложение 12).

Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2018 г.

Определянето дали дадено споразумение представлява или съдържа лизинг се базира на същността на споразумението, в неговото начало, и изисква оценка относно това дали изпълнението на споразумението зависи от използването на конкретен актив или активи и дали споразумението прехвърля правото за използване на актива.

Дружеството като лизингополучател по оперативен лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.
Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи за външни услуги в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Провизии

Провизии се признават, когато Дружеството има настоящо задължение (правно или конструктивно) в резултат на минали събития; има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток от ресурси, съдържащ икономически ползи; и може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението. Когато Дружеството очаква, че някои или всички необходими за уреждането на провизията разходи ще бъдат възстановени, например съгласно застрахователен договор, възстановяването се признава като отделен актив, но само тогава, когато е практически сигурно, че тези разходи ще бъдат възстановени. Разходите за провизии се представят в отчета за всеобхватния доход, нетно от сумата на възстановените разходи.

Когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране, увеличението на провизията в резултат на изминалото време, се представя като финансов разход.

Приходи

Признаване на приходи по договори с клиенти
Приходите в Дружеството се признават, когато контролът върху обещаните в *договора с клиента* стоки и/или услуги се прехвърли на клиента. Контролът се прехвърля при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез прехвърляне на обещаните стоки и/или услуги.

Оценка на договор с клиент

Договор с клиент е налице, само когато при влизането му в сила той:
а) има търговска същност и мотив,
б) страните са го одобрили (устно, писмено или на база „практика“) и се ангажирали да го изпълнят,
в) правата на всяка страна могат да бъдат идентифицирани
г) условията за плащане могат да бъдат идентифицирани, и
д) съществува вероятност възнаграждението, на което Дружеството има право при изпълнение задълженията си за изпълнение, да бъде получено. При оценка на събираемостта се вземат предвид всички релевантни факти и обстоятелства, вкл. минал опит, обичайни бизнес практики, публикувани правила и направени изявления от страна на Дружеството, обезпечения и възможности за удовлетворяване.

Договор, за който някой от горепосочените критерии все още не е изпълнен, подлежи на нова оценка всеки отчетен период. Получените възнаграждения по такъв договор се признават като задължение (*пасив по договор*) в индивидуалния отчет за финансовото състояние, докато: а) всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени, б) дружеството изпълни задълженията си за изпълнение и е получило цялото или почти цялото възнаграждение (което не подлежи на възстановяване), и/или в). когато договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

При първоначалната оценка на договорите се прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и респ. дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора) се отчита като отделно задължение за изпълнение. Всяко обещание за прехвърляне на поредица (серия) от разграничими стоки и/или услуги, които по същество са еднакви и имат същия модел на прехвърляне на клиента, се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за всяко *отделно задължение за изпълнение* на ниво *индивидуален договор с клиент,* като се анализират видът, срокът и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база, само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

Измерване/(оценяване) на приходите по договори с клиенти

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор *цена на сделката.*

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. При определянето на цената на сделката Дружеството взема предвид условията на договора, вкл. влиянието на променливи възнаграждения, наличието на съществен финансов компонент, непарични възнаграждения и възнаграждения, дължими на клиента (ако има такива). При договори с повече от едно задължения за изпълнение цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение на база индивидуалните продажни цени на всяка стока и/или услуга, определени по един от допустимите в МСФО 15 методи, като приоритет се дава на метода на „наблюдаемите продажни цени".

Промяната в обхвата или цената (или и в двете) на договора се отчита като отделен договор и/или като част от съществуващия договор в зависимост от това дали промяната е свързана с добавяне на стоки и/или услуги, които са разграничими, и от определената за тях цена. В зависимост от това:

а) модификацията се отчита като отделен договор, ако обхвата на договора се разширява поради добавянето на стоки и/или услуги, които са разграничими, и промяната в договорната цена отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги;

б) модификацията се отчита като прекратяване на съществуващия договор и сключване на нов договор (прилагане в бъдещето), ако оставащите стоки и/или услуги са разграничими от прехвърлените преди модификацията, но промяната в договорната цена не отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги;

в) модификацията се отчита като част от съществуващия договор (кумулативно коригиране), ако оставащите стоки и/или услуги не са разграничими от прехвърлените преди модификацията и следователно са част от едно задължение за изпълнение, което уредено частично.

Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Приходите, генерирани в Дружеството, са основно от продажби на електроенергия и от строителни услуги за изграждане на енергийни обекти.

Дружеството е определило, че действа като принципал при договореностите с клиентите си, освен ако в специфичен договор не е уговорено друго, тъй като то обичайно контролира стоките преди да ги прехвърли на клиента си.

<u>Приходи от продажби на електроенергия</u>

Дружеството продава електрическа енергия съгласно притежаваната лицензия за Търговец издадена от КЕВР. Дружеството е оценило, че съгласно изискванията на МСФО 15, доставката на стоката - ел.енергия е част от серия разграничими стоки, които по същество са еднакви и следват един и същи начин на прехвърляне към клиентите и тази серия се третира като едно задължение за изпълнение. Всяка разграничима стока в серията представлява задължение за изпълнение, което се удовлетворява в течение на времето и се използва един и същи метод за определяне етапа на завършеност на всяка разграничима стока в серията (на база месечно замерване и фактуриране), тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите от изпълнението на Дружеството

Приходите се признават в течение на времето, като напредъкът по договора (етапът на завършеност) се измерва на база консумирано количество за изминало време (на месечна база). Този метод е определен като най-подходящ за измерване на напредъка, тъй като стоката-ел.енергия се предоставя месечно спрямо очакванията и изискванията на клиентите по установената в страната практика в отрасъла и са част от серия и следователно, най-добре описва дейността на дружеството по прехвърляне на контрола и удовлетворяване на задълженията *(Приложение 3.1).*

Принципал срещу агент, нетно или брутно представяне

Съгласно Правилата за търговия с електрическа енергия и Ценовите решения на КЕВР, през продажбите на електроенергия Дружеството събира от своите клиенти суми, дължими на трети лица във връзка със:

- такси за мрежови услуги, определени по цени на КЕВР в полза на енерго-разпределителните дружества – такси за достъп и пренос на ел.енергия през електроразпределителната мрежа;
- компонентата „Задължение към обществото“ по цена определена от КЕВР в полза на Фонд „Сигурност на енергийната система” (ФСЕС) за периода след 01.07.2018г. и в полза на НЕК за периода до 30.06.2018г.

Дружеството не упражнява контрол, не може да управлява и да определя размера на сумите, посочени по-горе, както и не получава възнаграждение по тези операции, тъй като заплаща на третите лица в пълен размер събраните от него от клиентите суми. На тази база, Дружеството е определило, че неговото задължение е по-скоро да събере дължимите от клиентите суми от името на третите страни, което задължение е законово регламентирано. Поради това то е определило да представя приходите и разходите от тези транзакции нетно в отчета за всеобхватния доход *(Приложение 3.1. и 3.2)*

Приходи от строителни услуги за изграждане на енергийни обекти

При договорите за строителни услуги Дружеството идентифицира различни стоки и услуги, които трябва да се предоставят, за да се изпълни проектът. Стоките и услугите обаче не са разграничими в контекста на договора, тъй като обещанието на Дружеството да прехвърли отделни стоки и услуги не е отделно разграничимо от останалите обещания в договора. Дружеството предоставя значима услуга по интегриране на отделни стоки и услуги в един обект, за изпълнението на който е сключен договорът. Дружеството отчита едно задължение за изпълнение по всеки отделен договор.

Дружеството обичайно има право да получи плащане за извършената до момента работа, която най-малко да го компенсира за направените разходи, плюс разумна печалба в случай, че договорът бъде прекратен поради причини, различни от неизпълнение от страна на дружеството (юридически упражняемо право на плащане). Прехвърлянето на контрол и признаването на приходите от продажби на строителни услуги се извършва в течение на времето чрез измерване на степента на изпълнение на задълженията на Дружеството (етап на завършеност). За измерването на напредъка (етапа на завършеност) Дружеството използва метода на изхода, на база количествени сметки/протоколи за изпълнението, приключено до момента и/или завършен ключов етап (частта на натуралното изпълнение на работата по договора). Този метод е определен като най-подходящ, тъй като клиентът контролира актива, докато той се създава/подобрява. Клиентът контролира незавършеното производство, изпълнените работи остават собственост на клиента при прекратяване на договора, клиентът може да променя проектните спецификации по време на срока на договора.

Гаранции

Договорите за строителни услуги включват стандартна гаранционна клауза, която гарантира, че строителните работи отговарят на договорените спецификации и стандартни условия за качество в рамките на законово-определените срокове от датата на приключването и приемането на обектите. Тази гаранция се изисква по закон. Ръководството на дружеството е определило, че тази гаранция осигурява единствено сигурност, че изпълнените услуги отговарят на договорените като обхват и качество и следователно не представлява отделно задължение за изпълнение. Тези гаранции се отчитат в съответствие с МСС 37 *Провизии, условни пасиви и условни активи.*

Цена на сделката и условия за плащане

Приходи от продажби на електроенергия
Дружеството притежава Лицензия за търговия с електрическа енергия, издадена от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране („ДКЕВР"), към момента Комисия за енергийно и водно регулиране. Лицензията за търговия е изменена с решение на ДКЕВР № - И2-Л-191 от 06.10.2014 г. с права и задължения за дейността „координатор на комбинирана балансираща група". Срокът на валидност на лицензията за търговия е удължен до 04.07.2025г. с решение на ДКЕВР № И3-Л-191 от 06.10.2014.
Дружеството доставя електрическа енергия на индустриални и бизнес клиенти, както и търгува на пазар на едро по свободни цени, които са определени индивидуално за всяка конкретна сделка

Променливо възнаграждение

Променливото възнаграждение се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размера на признатите кумулативно приходи. Формите на променливо възнаграждение включват неустойки по договори.

Неустойки за неизпълнение на задълженията на някоя от страните, включително за качествено изпълнение от страна на Дружеството - променливите възнаграждения под формата на неустойки се включват в намаление на цената на сделката, само ако плащането им е твърде вероятно. Опитът на Дружеството показва, че исторически то спазва изискванията по договорите с клиенти и не е начислявало задължения за неустойки. Получаването на променливи възнаграждения под формата на неустойки, дължими от клиента, зависи от действията на клиента. Поради това те се включват като част от цената на сделката, само когато несигурността за получаването им е разрешена. Такива са обичайно лихвите за забава на плащанията от страна на клиентите.

Приходи от строителни услуги по договори за изграждане на енергийни обекти

Възнаграждението се определя за всеки конкретен договор и е фиксирано като обща сума и/или е на база фиксирани единични цени за отделните видове работи. Извършените услуги се фактурират след подписване на протокол за приемане на извършените работи, а срокът за плащане обичайно е от 5 до 30 дни от датата на издаване на фактурата към възложителя.

Съществен финансов компонент

Договори с отсрочено плащане по договори за изграждане на енергийни обекти

Обичайно клиентът заплаща аванс в размер до 20% от стойността на договора, а останалата част от договореното възнаграждение - след изпълнение на задълженията по договора. В някои случаи отложеното плащане е съгласно договорена схема за плащане, като срокът за плащане може да достигне до 3 години.

За договорите с отложено плащане над 1 година Дружеството е определило, че е налице елемент на финансиране. В тези случаи се коригира цената на сделката, за да се отрази ефекта на стойността на парите във времето, като използва дисконтов процент, който отразява кредитните характеристики на страната получаваща финансирането (клиента). Събраните авансово плащания от клиента се представят в отчета за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти, а начислените лихви се представят като финансов приход в отчета за всеобхватния доход (Приложение 3.7).

За договори, при които очакването е периодът между прехвърлянето на контрола върху обещаните стоки и услуги и плащането на клиента да е до 12 месеца, Дружеството не коригира цената на сделката за отчитане на ефекта на финансоращия компонент.

Разходи по договори с клиенти

Като разходи по договор Дружеството третира:
а) допълнителните разходи, които поема при сключване на договор с клиент и които очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за получаване на договор с клиент) и

б) разходите, които Дружеството поема при изпълнение на договор с клиент и които са пряко свързани с конкретния договор, спомагат за генерирането на ресурси за използване при самото изпълнение на договора и се очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за изпълнението на такива договори).
В обичайната си дейност Дружеството не поема директни и специфично направени разходи за получаване на договори с клиенти и разходи за изпълнение на такива договори, които не биха възникнали, ако съответните договори не бяха сключени и да подлежат на капитализация.

Салда по договори с клиенти

Търговски вземания и активи по договори

Търговските вземания представляват безусловно право на дружеството да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).
Актив по договор е правото на Дружеството да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите дружеството изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно. Правото на възнаграждение се счита за безусловно, ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време.

Първоначалното оценяване, последващата оценка и обезценката на търговските и други вземания и активите по договор са оповестени в Приложение 2.1.5, 6 и 7.

Пасиви по договори

Като пасив по договор Дружеството отчита получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите по договор се представят отделно от търговските вземания и задължения в индивидуалния отчет за финансовото състояния. Те се включват в групата на текущите активи, когато матуритета им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на Дружеството, а останалите – като нетекущи.Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, вземанията и активите по договора се подлагат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти.

Загубите от обезценка в резултат от договори с клиенти се представят отделно от други загуби от обезценка.

Дружеството третира и представя като активи по договори с клиенти начислени суми за извършени обеми работа по договори за изграждане на енергийни обекти, за които изпълнените работи не са приети с протокол от насрещната страна и за които не са издадени фактури към клиента, както и начислени суми за консумирана, но неотчетена/фактически измерена ел.енергия към края на отчетния период. (Приложение 7)

Дружеството третира и представя като пасиви по договори получените аванси от клиенти по договори за изграждане на енергийни обекти и аванси по доставка на енергия. Към 31.12.2019 г. има неусвоени аванси от клиенти по строителни договори в размер на 15 хил.лв. и аванси по договорите за доставака на енергия 65 хил.лв.

Финансови приходи и разходи

Финансови приходи
Финансовите приходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: приходи от лихви по текущи сметки и срочни депозити и приходи от лихви по просрочени вземания.

Приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на финансовите активи, с изключение на финансовите активи, които са кредитно обезценени (Етап 3), за които приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху тяхната амортизирана стойност (т.е. брутната балансова стойност, коригирана за провизията за загуби).

Финансови разходи
Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се посочват отделно от финансовите приходи и се състоят от: разходи за лихви, вкл. банкови такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции и разходи по лизнгови договори.

Данъци
Текущ данък върху печалбата
Текущите данъчни активи и пасиви за текущия и предходни периоди се признават по сумата, която се очаква да бъде възстановена от или платена на данъчните власти. При изчисление на текущите данъци се прилагат данъчните ставки и данъчните закони, които са в сила към отчетната дата.
Текущите данъци се дебитират или кредитират директно в собствения капитал (а не в отчета за всеобхватния доход), когато данъкът се отнася до статии, които са били признати директно в собствения капитал през същия или предходни отчетни периоди.

Отсрочен данък върху печалбата
Отсрочените данъци се признават по балансовия метод за всички временни разлики към отчетната дата, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности.
Отсрочени данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, освен до степента, до която отсроченият данъчен пасив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката.
Активи по отсрочени данъци се признават за всички намаляеми временни разлики, пренесени неизползвани данъчни кредити и неизползвани данъчни загуби, до степента, до която е вероятно да е налице облагаема печалба, срещу която да бъдат използвани намаляемите временни разлики, пренесените неизползвани данъчни кредити и неизползваните данъчни загуби, освен ако отсроченият данъчен актив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката;
Дружеството извършва преглед на балансовата стойност на отсрочените данъчни активи към всяка отчетна дата и я намалява до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява целия или част от отсрочения данъчен актив да бъде възстановен. Непризнатите отсрочени данъчни активи се преразглеждат към всяка отчетна дата и се признават до степента, до която е станало вероятно да бъде реализирана бъдеща облагаема печалба, която да позволи отсрочения данъчен актив да бъде възстановен.Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди, въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или влезли в сила, в значителна степен, към отчетната дата.
Отсрочените данъци се дебитират или кредитират директно в собствения капитал (а не в отчета за всеобхватния доход), когато данъкът се отнася до статии, които са били признати директно в собствения капитал през същия или предходни отчетни периоди.
Дружеството компенсира отсрочени данъчни активи и пасиви само тогава, когато има законово право да приспада текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно и също данъчно задължено предприятие.
Към 31 декември 2019 г. приложената номинална данъчна ставка е 10% (31.12.2018 г.: 10%).

Данък върху добовената стойност (ДДС)
Приходите, разходите и активите се признават нетно от ДДС, с изключение на случаите, когато:

- ДДС, възникващ при покупка на активи или услуги, не е възстановим от данъчните власти, в който случай ДДС се признава като част от цената на придобиване на актива или като част от съответната разходна позиция, както това е приложимо; и
- Вземанията и задълженията, които се отчитат с включен ДДС.

Нетната сума на ДДС, възстановима от или дължима на данъчните власти, се включва в стойността на вземанията или задълженията в отчета за финансовото състояние.

2.1.6. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към отчетната дата, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.
Приблизителни оценки и предположения
Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурности в приблизителните оценки към отчетната дата, и за които съществува значителен риск да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващия отчетен период, са посочени по-долу:

2.1.6.1. Приходи от договори с клиенти

При признаване на приходите и изготвяне на годишния финансов отчет ръководството прави различни преценки, приблизителни оценки и предположения, които оказват влияние върху отчетените приходи, разходи, активи и пасиви по договори и съответстващите им оповестявания. В резултат на несигурността по отношение на тези предположения и приблизителни оценки, е възможно да възникнат съществени корекции в балансовата стойност на засегнатите активи и пасиви в бъдеще, и респ. отчетените разходи и приходи.

Ключовите преценки и предположения, които оказват съществено влияние върху размера и срока за признаване на приходите от договори с клиенти са подробно оповестени в счетоводната политика Приложение 2.1.5. и са, както следва:

- *Определяне момента във времето на удовлетворяване на задълженията за изпълнение при продажба на ел.енергия и при договори за изграждане на енергийни обекти* - Дружеството е направило анализ и е определило, че контролът се прехвърля в течение на времето;
- *Метод за приблизителна оценка на променливото възнаграждение* - неустойки за неизпълнение на задълженията на някоя от страните, включително за качествено изпълнение от страна на Дружеството;
- *Преценка за съществен компонент на финансиране* при отсрочено плащане над една година при договори за изграждане на енергийни обекти;
- *Съображения, свързани с взаимоотношенията принципал срещу агент относно събиране на такси за достъп и пренос до електроразпределителната мрежа и компонентата „Задължения към обществото"* – нетно представяне.

2.1.6.2. Изчисление на очаквани кредитни загуби за финансови активи, отчитани по амортизируема стойност

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (търговски и други вземания и активи по договори с клиенти) е област, която изисква използването на сложни модели и съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби). За

прилагането на тези изисквания ръководството на Дружеството прави редица важни преценки, като: а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значително увеличение на кредитния риск; б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби; в) формиране на групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби, г) установяване и оценка за корелацията между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тях в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби (Приложение 2.1.5 и 18).

За търговските и други вземания, вкл. от свързани лица:

Дружеството използва матрица(и) за провизии за изчислението на очакваните кредитни загуби от търговските и други вземания и активите по договор. Процентите на провизиите се базират на дните просрочие за групи от различни клиентски сегменти (портфейли), които имат сходни модели на загуба (тип клиент като сектор).
Всяка матрицата за провизии първоначално се основава на детайлни исторически наблюдения за проценти на несъбираемост на вземанията на Дружеството и движението на вземанията по групи просрочия. Обичайно се използват исторически данни поне за три години спрямо датата на финансовия отчет. Допълнително матрицата (ите) се калибрира така, че да коригира исторически установените зависимости за кредитните загуби с прогнозната информация, използвайки и вероятностни сценарии. Например, ако се очаква дадени прогнозни икономически условия да се влошат или подобрят през следващата година, което може да доведе до доказано корелационно увеличение на просрочията в дадения сектор (тип клиент), историческите проценти на неизпълнение се коригират. Към всяка отчетна дата наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение се актуализират и се отчитат ефектите от промените в прогнозните оценки.

За търговските вземания от свързани лица и активите по договори с клиенти – свързани лица ръководството на Дружеството е направило специален анализ и проследяване на събираемостта и е установило, че те съдържат пренебрижимо малък процент очаквана загуба поради установените контролни механизми на наблюдение и уреждане на вътрешногруповите разчети на ниво отделно дружество. Поради това то е приело оценка „100% събираемост" за вземанията от други предприятия в рамките на ЧЕЗ групата.

За активите по договори с клиенти за изграждане на енергийни обекти ръководството на Дружеството е направило анализ на събираемостта, в резултат на който не е установило необходимост от начисляване на провизия за обезценка както към 1.01.2019 г., така и към 31.12.2019 г.

Обезценката на индивидуални вземания при специални условия и разпределени във Фаза 3 се определя при прилагане на общия подход, като се разработват три различни сценарии на прогнози за бъдещи парични потоци събирамест, които се претеглят в общ резултат на база преценката на ръководството за тяхната вероятност за настъпване.

Оценката на съотношението между наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение, прогнозните икономически условия и очакваните кредитни загуби е съществена счетоводна оценка. Стойността на очакваните кредитни загуби е чувствителна към промени в обстоятелствата и прогнозните условия. Историческите кредитни загуби на Дружеството и прогнозните икономически условия могат да се отклоняват спрямо действителната несъбираемост в бъдеще.

Информацията за очакваните кредитни загуби от търговските и други вземания с натрупване са оповестени в Приложение 6 и Приложение 7.

Начислената обезценка към 31.12.2019 г. е в размер на 2.599 хил. лв. (на 1.01.2019 г.: 933 хил. лв.) (Приложение 6 и 8).

Парични средства и парични еквиваленти

За изчислението на очакваните кредитни загуби по *паричните средства и еквиваленти в банки,* дружеството прилага общия „триетапен" подход за обезценка, определен от МСФО 9. За целта се прилага модел, базиран на публикуваните рейтинги на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На

тази база, от една страна, се определят показателите за PD (вероятности за неизпълнение), като се използват публичните данни на PD реферирващи към рейтинга на съответната банка, а от друга, чрез промяната на рейтинга на съответната банка от период в период, дружеството оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват по формулата:

ECL = PD x LGD x EAD, където:

ECL епоказателя за очаквани кредитни загуби

PD е показателя за вероятност за неизпълнение

LGD е показателя за загубата при неизпълнение, и

EAD е показателя на сума на експозицията при неизпълнение.

При определянето на LGD се взема предвид наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по съответните банкови сметки.

Ръководството на Дружеството е направило анализ и е установило, че очакваната загуба е несъществена сума, която то е приело да не признава във финансовите отчети. (Приложение 9).

2.1.6.3. Отсрочени данъчни активи

Отсрочени данъци се признават по балансовия метод за всички временни разлики към отчетната дата, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности.
Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди, въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или влезли в сила, в значителна степен, към отчетната дата. Номиналната данъчна ставка в България за 2019 г. е 10 % (2018 г.: 10%).

Признаването на отсрочените данъчни активи е в зависимост от вероятността да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява отсрочения данъчен актив да бъде възстановен. Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. отсрочените данъчни активи са съответно в размер на 376 хил. лв. и 214 хил. лв. Допълнителна информация е представена в Приложение 4.

2.1.6.4. Актюерски изчисления

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, която да се включи в баланса, а респ. изменението в стойността - в отчета за приходите и разходите.

Списъчният състав на служителите в дружеството е 37 души. На това основание и след направени предварителни изчисления, ръководството е приело, че стойността на задължението за изплащане на доходи на персонала при пенсиониране би била с несъществен размер и не е признато такова задължение в отчета за финансово състояние към 31.12.2019г. и 31.12.2018 г.

2.1.6.5. Провизия за енергийна ефективност

Съгласно разпоредбите на Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ), в сила от 15 май 2015 г., последно изменен и допълнен с ДВ. Бр. 83 от 9 октомври 2018 г., ЧЕЗ Трейд България АД е задължено лице по смисъла на чл. 14, ал. 4, т. 1 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ). На дружеството се определят индивидуални поименни цели за реализиране на енергийни

спестявания в крайното потребление на енергия. Дружеството е задължено да изпълни индивидуално поставените му цели за енергийни спестявания определени с решение на МС. Отчитането на енергийни спестявания, постигнати от задължените лица, се осъществява чрез Удостоверения за енергийни спестявания издавани (УЕС) от АУЕР. С Наредбата за методиките за определянето на националната цел за енергийна ефективност са предоставени няколко възможности за изпълнението на целите:

- ✓ Преки инвестиции в енергийни спестявания при крайното потребление на енергия
- ✓ Предлагане на енергийноефективни услуги
- ✓ Вноски във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяема енергия“
- ✓ Придобиване (покупка) на УЕС от мерки, изпълнени от други лица.

Индивидуално определените цели за енергийни спестявания на Дружеството, определени с решение на МС за периода 2017-2019 г., са както следва:

- За 2017 г. – 13.346 GWh
- За 2018 г. – 21.729 GWh
- За 2019 г. – 16.268 GWh

Кумулативната цел за енергийни спестявания на Дружеството към 31.12.2019 г. е 98.567 GWh. През 2019 г. Дружеството е придобило сертификати за частично изпълнение на целите за 2017 г. в размер на 2.323 GWh, които към края на отчетния период все още не са отразени от АУЕР. След приспадане на това изпълнение кумулативната цел за енергийна ефективност към 31.12.2019 г. е в размер на 91.465 GWh

След извършен анализ на възможните сценарии за изпълнение на целите и предвид размера на необходимото финансиране, ръководството на Дружеството е определило, че целите за енергийни спестявания ще бъдат изпълнени по следния начин:

- Закупуване на сертификати за реализирани мерки от клиенти на Дружеството и от трети страни (в т.ч. и чрез посредници);
- Издаване на сертификати на името на ЧЕЗ Трейд България ЕАД срещу поемане на ангажимент за извършване на енергийни одити за сметка на Дружеството;
- Реализиране на енергийно-ефективни проекти и прехвърляне на сертификати на името на ЧЕЗ Трейд България ЕАД за реализираните спестявания срещу поемане на разходите за енергийния одит.

Към 31.12.2019 г. за оценяване на провизията за задължението по енергийна ефективност за поставените цели за енергийни спестявания Дружеството е приложило следните предположения:

- Оферти за придобиване на сертификати за енергийни спестявания с период на валидност до 2020 г. чрез закупуване чрез посредник, общо в размер на 56.000 GWh на обща стойност 218 хил.лв.;
- Оферти за придобиване на сертификати от клиенти на Дружеството за енергийни спестявания с период на валидност до 2020 г. в размер на 5.787 GWh на обща стойност 23 хил.лв.;
- Очаквани спестявания на база направени оферти за придобиване на сертификати от реализирани от клиенти енергийни спестявания срещу поемане на ангажимент за извършване на енергийни одити за сметка на ЧЕЗ Трейд в размер на около 4.3 GWh и прогнозни разчети за стойността на тези одити – 10 хил.лв.;
- Очаквани спестявания от реализация на енергийно ефективни проекти, чието реализиране предстои и придобитите от тях спестявания ще покриват бъдещите цели на Дружеството, поставени от АУЕР.

Аналогични допускания и сценарии са използвани и при оценяването на провизията към 31.12.2018 г.

На база на формирана комбинация от сценарии за мерки за реализиране на целите и направените предположения, Дружеството е начислило провизия към 31.12.2019 г. в размер на 288 хил.лв. (2018 г.:138 хил.лв.) *(Приложение 15)*

2.1.6.6. Лизинг

2.1.6.6.1 Определяне дали даден договор съдържа лизинг или лизингови елементи

При идентифициране и класифициране на лизинг или на лизингов елемент в даден договор, дружеството преценява дали договорът съдържа идентифициран актив и дали по силата на него се прехвърля правото на контрол над използването на същия актив за съответния по договора срок.

Договорите за наем на имоти и транспортни средства съдържат лизинг, тъй като Дружеството контролира ползването на активите за договорения период от време, за което заплаща възнаграждение и активите могат да бъдат идентифицирани.

2.1.6.6.2 Определяне на срока на лизингови договори с опции за подновяване и прекратяване - като лизингополучател

Дружеството определя срока на лизинга като неотменимия период на лизинга, заедно с а) периодите, по отношение, на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че дружеството ще упражни тази опция и б) периодите, по отношение, на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че дружеството няма да упражни тази опция.

Дружеството има няколко договора, в които е включена опция за удължаване и опция за прекратяване. Дружеството прилага преценки при определяне дали притежава достатъчна степен на сигурност, че ще упражни опцията за удължаване или за прекратяване, като взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимули за упражняване на опция за удължаване или за не упражняване на опция за прекратяване (като разходи за договаряне, преместване и определяне на друг актив, съответстващ на нуждите на предприятието, значението на актива за дейността на Дружеството и др.).

След датата на стартиране на лизинга промени в съответните договори няма. Няма и промяна в преценките и намеренията на мениджмънта, както и промяна в дължините суми, поради което, корекции в стойностите на „активи право на ползване“ и лизинговите задължения не са правени.

2.1.6.6.4 Определяне на диференциален лихвен процент на договори за лизинг, в които дружеството е лизингополучател

В случаите, в които Дружеството е лизингополучател и не може непосредствено от договорите да определи лихвения процент, необходим му за дисконтиране на задълженията по лизинг, то използва диференциалния лихвен процент, който би плащало в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда. За договори, за които дружеството няма аналогично финансиране, то търси наблюдаеми данни като пазарни нива на кредитите и банкова статистика, която е публично достъпна и прави специфични за него изчисления и корекции, за да отрази собствения си кредитен рейтинг.

2.1.7.Ефекти от първоначално прилагане на МСФО 16 Лизинг

Дружеството прилага МСФО 16 Лизинг от 1 януари 2019 г., като за преминаването е избрало модифицирания ретроспективен подход, при който сравнителната информация за 2018 г. остава непроменена.

Дружеството е избрало да приложи практическото облекчение да не преоценява дали даден договор е или съдържа компонент лизинг към 1 януари 2019 г., като е приело да приложи стандарт МСФО 16 само към тези договори, които преди това са били идентифицирани за лизингови съгласно МСС17 и КРМСФО 4 на датата на прилагането за първи път.

При прилагането на МСФО 16, Дружеството е признало задължения по лизинг, които преди това са класифицирани като "оперативни лизинги", съгласно МСС 17 Лизинг. Тези задължения са оценени по настояща стойност на оставащите лизингови плащания, дисконтирани с диференцирания лихвен на Дружеството към 1 януари 2019 г. Средно-претегления диференциран лихвен процент на Дружеството, приложено към задълженията по лизинг на 1 януари 2019 е 1.2 %.

	2019 BGN'000
Суми по отворени договори по оперативен лизинг към 31 декември 2018 г	409
(Намаления): краткосрочни лизингови договори признати по линеен метод	(24)
Увеличения: корекции, в резултат на различно третиране на опциите за удължаване и прекратяване	565
Общо: недисконтирани суми по отворени договори за оперативен лизинг	950
Ефект от дисконтиране на горните суми при следния среден диференциален лихвен процент 1,2 %	(28)
Настояща стойност на задължение по лизинг, признато към 1 януари 2019 г.	**922**
в т.ч.	
Дългосрочна част	732
Краткосрочна част	190

Ефектите от прилагането на МСФО 16 за първи път към 01.01.2019 г. увеличения/(намаления) са представени по-долу:

	01.01.2019 BGN'000
Активи	
Активи "право на ползване" (Приложение 16) [Бел. 1]	922
Общо активи	**922**
Задължения	
Задължения по лизинги (Приложение 16)[Бел. 2]	922
Общо задължения	**922**

Бележки:

1. Активите „право на ползване" на 01.01.2019 г. са оценени със стойност равна настоящата стойност на задълженията по лизинг на същата дата в размер на 922 хил.лв.
2. Задълженията по лизинг на 01.01.2019 г. в размер на 922 хил.

При прилагането на МСФО 16 Лизинги за първи път дружеството се е възползвало от следните практически целесъобразни мерки, позволени от стандарта:

- Използване на един дисконтов процент за портфейл от лизингови догори със сходни характеристики;
- Отчита лизинговите договори, чийто срок изтича в рамките на 12 месеца от 1 януари 2019 г. като краткосрочни лизингови договори;

- Изключване на първоначалните преки разходи от оценката на активите „право на ползване" към датата на първоначалното прилагане – 1 януари 2019 г.
- Използването на последваща оценка при определянето на срока на лизинговия договор, за договори, които съдържат опции за удължаване или прекратяване.

3. Приходи и разходи

3.1 Приходи

3.1.1. Приходи от договори с клиенти

Приходите от продажба на електричество са от клиенти на свободен пазар, клиенти членове на специалната балансираща група, посредници и износ на ел. енергия. Дружеството продава на Електро енергийния системен оператор енергия при балансиране от излишък.

Приходите от договори с клиенти по тип клиенти са както следва:

	2019	2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
Клиенти на свободен пазар, клиенти при недостиг и ЕСО при излишък, посредници и износ на електроенергия	479.543	445.843
Приходи от предоставени строителни услуги за изграждане на енергийни обекти	2.391	2.190
	481.934	**448.033**

Момент на признаване на приходи	2019	2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
Продажби на ел.енергия – прехвърляне на контрол в течение на времето	479.543	445.843
Строителни услуги по изграждане на енергийни обекти – прехвърляне на контрол в течение на времето	2.391	2.190
	481.934	**448.033**

3.1.2. Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Информация за задълженията за изпълнение са подробно оповестени в Приложение 2.1.5.

3.Приходи и разходи (продължение)
3.1 Приходи(продължение)

3.1.3. Салда по договори с клиенти

	31.12.2019	31.12.2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
Вземания по договори с клиенти, нетно от обезценка (Приложение 6)	70.735	79.610
Вземания по договори с клиенти - свързани лица, нетно от обезценка (Приложение 14)	3.396	5.907
Активи по договори с клиенти (Приложение 7)	2.083	881
Пасиви по договори с клиенти (Приложение 13)	80	-

Намалението на вземания по договори с клиенти – свързани лица е в резултат на намаление на обема на дейността – продажби на ел.енергия. Увеличението на активите по договори с клиенти е в резултат на начислени суми за извършени обеми работа към 31.12.2019 г. по договори за изграждане на енергийни обекти, за които изпълнените работи не са приети с протокол от насрещната страна и за които не са издадени фактури към клиента.

Изменението на активите по договори с клиенти от свързани и несвързани лица през 2019 г. и 2018 г. е, както следва:

Активи по договори с клиенти	*2019* *хил. лв*	*2018* *хил. лв*
Салдо на 1 януари	**881**	**33**
Трансфер към вземания по договори с клиенти	(857)	(33)
Възникнали през периода	2.059	881
Салдо на 31 декември	**2 083**	**881**
в т.ч. текущи	2.083	881
в т.ч. нетекущи	-	-

Към 31.12.2019 г. пасивите по договори с клиенти включват получени авансови плащания по договори за продажба на ел.енергия в размер на 65 хил.лв. и по договори за строителни услуги 15 хил.лв. (2018 г.: няма).

3.2. Разходи за закупена електроенергия

Дружеството купува електрическа енергия от производители на енергия, посредници, внос на енергия и от клиенти при излишък и ЕСО при недостиг на електрическа енергия. До 30.06.2018 г. Дружеството заплаща на НЕК ЕАД компонента „Задължения към обществото" за продадената енергия на крайни клиенти на свободен пазар по цена определена с решение на КЕВР. От 01.07.2018 г. същата се заплаща на Фонда за сигурност на енергийната система.

	2019	2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
Електрически централи, посредници, внос на електрическа енергия, клиенти при излишък и ЕСО при недостиг	(461.305)	(420.053)
Такси и добавки	(9.915)	(14.664)
	(471.220)	**(434.717)**

3. Приходи и разходи (продължение)

3.3. Външни услуги

	2019	2018
	хил.лв.	*хил.лв.*
Подизпълнители	(1.980)	(1.812)
Договори за предоставяне на услуги в областта на финансите, ИКТ, транспортни услуги, човешки ресурси и други административни услуги	(858)	(1.294)
Услуги по управление на енергийни проекти	(237)	(157)
Застраховки	(169)	(30)
Краткосрочни лизингови договори признати по линеен метод	(24)	-
Консултантски услуги	(71)	(43)
Абонамент за лицензии	(35)	(75)
Комуникации	(42)	(29)
Наеми по МСС 17	-	(211)
Други външни услуги	(192)	(144)
	(3.608)	**(3.795)**

Независимият финансов одит за 2019 г. възлиза на 26 хил.лв (2018 г.:26 хил.лв.).

3.4. Разходи за персонала

	2019	2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
Възнаграждения	(1.513)	(1.734)
Вноски за социално осигуряване	(161)	(256)
	(1.674)	**(1.990)**

3.5. Други разходи

	2019	2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
Начислени провизии за обезценка за очаквани кредитни загуби на търговски вземания (Приложение 6)	(1.666)	(928)
Начислена провизия за енергийна ефективност	(158)	(138)
Командировки и представителни разходи	(54)	(33)
Разходи по валутни разплащания	(40)	(25)
5% такса Фонд Сигурност	(69)	(34)
Други	(26)	(33)
	(2.013)	**(1.191)**

3. Приходи и разходи (продължение)

3.6. Финансови разходи

	2019	2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
Лихви по банкови заеми и овърдрафти	(47)	(57)
Лихви по заеми от свързани лица	(117)	(89)
Лихви по лизингови договори	(10)	-
Нетни (загуби) преоценка по справедлива стойност на деривативи, държани за търгуване	-	(1.318)
Други финансови разходи	(416)	(346)
	(590)	**(1.810)**

3.7. Финансови приходи

	2019	2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
Приходи от лихви	11	5
	11	**5**

През 2018 г. Дружеството влиза като страна по стандартни договори за стоков суап. Те представляват формална размяна на обеми електричество с фиксирани и променливи цени, определени чрез средни месечни нива на признат ценови индекс. Дружеството ползва тези суапове да хеджира своите покупки и продажби срещу ценови флуктуации (Приложение 2.1.5).

Печалбите от преоценка в размер на 1.399 хил.лв. и респективно загубите от преоценка в размер на 2.717 хил.лв., отчетени по суаповите споразумения, представляват разлика между фиксираните в договора стойности на електроенергията и променливата цена, отчетена от енергийната борса. Нетният резултат (загуби) за Дружеството от реализираните по-горе сделки през 2018 г. е в размер на 1.318 хил.лв. Всички суап сделки, сключени през 2018 г. година от Дружеството, са приключени напълно към 31.12.2018 г. През 2019 г. Дружеството не е осъществявало такива сделки.

4. Данък върху печалбата

Основни компоненти на разходите за данък върху печалбата за годините, приключващи на 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. са:

Отчет за доходите	2019	2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	4.373	5.835
Разход за текущ данък върху печалбата	(437)	(583)
Отсрочени данъци		
Икономия от отсрочени данъци	162	126
Разход за данък върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход	**(275)**	**(457)**

Приложимата ставка на данъка върху печалбата за 2019 г. е 10% (2018 г.: 10%). През 2020 г. приложимата данъчна ставка е 10%.

Равнението между разхода за данък върху печалбата и счетоводната печалба, умножена по приложимата данъчна ставка за годините, приключващи на 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г., е както следва:

	2019	2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
Счетоводна печалба преди данъци	**2.742**	**4.562**
Разход за данък по данъчна ставка от 10% (2018 г.: 10%)	(274)	(456)
Разходи,непризнати за данъчни цели	(1)	(1)
Разход за данък върху печалбата при ефективна данъчна ставка 10% (2018 г.: 10%)	**(275)**	**(457)**

Отсрочен данък върху печалбата

Отсрочените данъци към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. са свързани със следното:

	Отчет за финансовото състояние		Печалба или загуба	
	2019 г.	2018 г.	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*
Отсрочени данъчни пасиви				
Ускорена амортизация за счетоводни цели	9	10	(1)	(1)
Отсрочени данъчни активи				
Неизползвани отпуски	10	9	1	1
Начислени възнаграждения	68	88	(20)	20
Обезценка на вземания	260	93	167	92
Провизия за енергийна ефективност	29	14	15	14
Отсрочени данъчни активи, нетно	**376**	**214**		
Приход по отсрочени данъци			**162**	**126**

5. Машини и оборудване

	Оборудване	Други	Общо
	хил. лв.	*хил. лв.*	*хил. лв.*
Отчетна стойност:			
На 1 януари 2018 г.	**73**	**109**	**182**
Придобити	193	-	**193**
На 31 декември 2018 г.	**266**	**109**	**375**
Придобити	178	-	178
Отписани	(42)	(1)	(43)
На 31 декември 2019 г.	**402**	**108**	**510**
Амортизация			
На 1 януари 2018 г.	**60**	**60**	**120**
Начислена амортизация за годината	48	31	79
На 31 декември 2018 г.	**108**	**91**	**199**
Начислена амортизация за годината	63	7	70
Отписана амортизация	(42)	(1)	(43)
На 31 декември 2019 г.	**129**	**97**	**226**
Балансова стойност:			
На 1 януари 2018 г.	**13**	**49**	**62**
На 31 декември 2018 г.	**158**	**18**	**176**
На 31 декември 2019 г.	**273**	**11**	**284**

През 2019 г. ръководството на Дружеството не е установило индикатори за това, че балансовата стойност на материалните и нематериални активи надвишава тяхната възстановима стойност.

6. Търговски и други вземания

Търговските вземания включват

	2019	2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
Вземания по договори с клиенти	73.334	80.543
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби	*(2.599)*	*(933)*
Вземания по договори с клиенти, нетно	70.735	79.610
Други вземания	425	426
Вземания по гаранции от доставчици	7.294	11.007
	78.454	**91.043**

Търговските вземания от клиенти са деноминирани в лева.Търговските вземания не са лихвоносни и обикновено са със срок на плащане от 5 до 90 дни.
Вземанията по гаранции са свързани с договорите по електричество и се уреждат в рамките на 6-12 месеца.

Дружеството наблюдава, анализира и прави своите преценки и преглед за обезценка на вземанията си на база групиране по дни просрочие.

Структурата на търговските вземания към 31.12.2019 г. и към 31.12.2018 г. на база просрочие е представена в таблиците по-долу:

6. Търговски и други вземания (продължение)

31.12.2019 г.	Редовни	0-30 дни	30-90 дни	91-180 дни	181-360 дни	>361 дни	Общо
	хил. лв.	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*
Редовни търговски вземания	62.092	-	-	-	-	-	**62.092**
Търговски вземания, брутно		*4.711*	*516*	*569*	*608*	*4.838*	*11.242*
Обезценка	-	*(2)*	*(2)*	*(10)*	*(159)*	*(2.426)*	*(2.599)*
Търговски вземания - обезценени, нетно	-	4.709	514	559	449	2.412	**8.643**

31.12.2018 г.	Редовни	0 - 30 дни	30 - 90 дни	91-180 дни	181-360 дни	>361 дни	Общо
	хил. лв.	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*
Редовни търговски вземания	68.732	-	-	-	-	-	**68.732**
Търговски вземания, брутно	-	*5.088*	*1.254*	*522*	*4.749*	*198*	*11.811*
Обезценка	-	-	*(1)*	*(7)*	*(911)*	*(14)*	*(933)*
Търговски вземания - обезценени, нетно	-	5.088	1.253	515	3.838	184	**10.878**

Движението на коректива за обезценката на търговските вземания е, както следва:

	2019	2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
Салдо на 1 януари	**(933)**	**(5)**
Увеличение на коректива за загуби, признато в печалба или загуба през годината	(1.666)	(928)
Салдо към 31 декември	**(2.599)**	**(933)**

7.Активи по договори с клиенти

Активи по договори с клиенти	2019	2018
	хил. лв	*хил. лв*
Правото на възнаграждение за изпълнено задължение, в резултат на:		
Измерването на напредъка	*1.825*	*686*
Нефактурирана енергия	*258*	*195*
	2.083	**881**
в т.ч. текущи	**2.083**	**881**
в т.ч. нетекущи	-	-

8. Аванси и предплатени суми

Предоставените аванси от Дружеството към двата периода са за покупка на електроенергия, активи и услуги в размер на 3.653 хил. лв. (31.12.2018 г.: 224 хил.лв.).
Вземанията от доставчици са текущи и безлихвени.
Разходите за бъдещи периоди са в размер на 33 хил. лв. (2018 г.: 16 хил. лв.)

9. Парични средства и парични еквиваленти

	2019	2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
Парични средства в банкови сметки	3.825	7.581
Парични средства и парични еквиваленти, представени в отчета за финансовото състояние	**3.825**	**7.581**

Паричните средства са разпределени, както следва:

	2019	2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
В лева	364	175
Във валута, в т. ч.	3.461	7.406
в евро	*3.456*	*7.406*
в румънски леи	*5*	-
	3.825	**7.581**

Паричните средства в банкови сметки се олихвяват с плаващи лихвени проценти, базирани на дневните лихвени проценти по банкови депозити. Наличните парични средства на Дружеството са във високорейтингови банки.

10. Основен капитал и резерви

10.1. Основен капитал

	2019	2018
Номинална стойност	1 лв.	1 лв.
Брой емитирани акции:		
ЧЕЗ a.s.	500.000 акции	500.000 акции
Емитиран, регистриран и изцяло внесен капитал (хил. лв.)	500	500

10. Основен капитал и резерви (продължение)

10.2. Законови резерви

Законовите резерви са формирани чрез разпределение на печалбата по реда на чл. 246 от Търговския закон до достигане на 10% от регистрирания капитал. Източници за формиране на законовите резерви са най-малко една десета част от нетната печалба, премии от емисии на акции или облигации и други източници, предвидени в устава или по решение на общото събрание на акционерите. Законовите резерви могат да бъдат използвани единствено за покриване на загуби от текущия и предходни отчетни периоди.

11. Краткосрочни банкови заеми

	Ефективен лихвен процент	Падеж	2019	2018
Краткосрочни			*хил. лв.*	*хил. лв.*
Банков заем – СИТИБАНК	Едномесечен SOFIBOR или EURIBOR + надбавка 0,8% годишно	04.12.2020 г.	3.215	1.904

Дружеството е сключило договор за кредит овърдрафт № 312/04.12.2009 г. на стойност 4 млн. лв., в сила от 4 декември 2009 г., срок на действие до 4 декември 2010 г., лихвен процент - месечен EURIBOR/SOFIBOR плюс надбавка от 0.8% на годишна база за плащания, в зависимост дали кредитът е бил усвоен съответно в евро или лева. През последващите години с анекси са променени валидността на договора до 4 декември 2017 г. (анекс 12 от 02.12.2016 г.) и максималния размер на кредита до 25.000 хил. лв. (анекс 11 от 02.08.2016г.).
С анекс № 13/09.03.2017 г. се изменя Договора за кредит на овърдрафт за оборотни нужди с максимален размер до 5.000 хил. лв. и овърдрафт за плащания към доставчици с максимален размер до 20.000 хил. лв. С анекси № 14, 15, 16, 17, 18, се добавят нови банкови сметки на доставчици. С анекс № 19/24.11.2017 г. валидността на договора е удължена до 04.12.2018 г. С анекси № 20, 21, 22, 23, 24, 25 се добавят нови банкови сметки на доставчици. С анекс № 26/30.11.2018 г. валидността на договора е удължена до 04.12.2019 г. с максимален размер 25.000 хил. лв. С анекси № 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 се добавят нови сметки на доставчици. С анекс № 35/04.12.2019 г. валидността на договора е удължена до 04.12.2020 г.
Банковият овърдрафт е обезпечен с писмо за подкрепа, издадено от ЧЕЗ а.с.

Равнение на движението на пасивите, произтичащи от финансовата дейност

	1 януари 2019 г.	Промени в паричните потоци от финансова дейност	Нови задължения по лизинг и за доставки на отсрочено плащане (*Приложение №16*)	Други изменения	31 декември 2019 г.
	хил. лв.	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*
Банкови заеми (*Приложение 11*)	1.904	1.311	-	-	3.215
Получени заеми от свързани лица (*Приложение 14*)	18.028	(10.500)	-	3	7.531
Задължения по лизинг (*Приложение 16*)	922	(200)	10	-	732
Общо	**20.85‹**	**(9.389**	**10**	**3**	**11.478**

11.Лихвоносни заеми (продължение)

	1 януари 2018 г.	Промени в паричните потоци от финансова дейност	Други изменения	31 декември 2018 г.
	хил. лв.	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*
Банкови заеми (*Приложение 11*)	20.469	(18.565)	-	1.904
Получени заеми от свързани лица (*Приложение 14*)	-	17.999	29	18.028
Общо	**20.469**	**17.999**	**29**	**19.932**

12. Търговски и други задължения

	2019	2018
	хил. лв.	*хил. лв.*
Търговски задължения	33.889	41.977
Задължения към бюджета	4.525	3.832
Задължения за гаранции	1.161	952
Задължения към персонала	625	784
Задължения за социално осигуряване	126	157
Задължения за неизползван отпуск	99	92
Задължения към клиенти	197	67
Получени аванси	152	-
Други	2	5
	40.776	**47.866**

13. Пасиви по договори с клиенти

Пасиви по договори с клиенти	2019	2018
	хил. лв	*хил. лв*
Получени аванси в т.ч.;		
По договори за енергийни доставки	*65*	-
По договори за строителни услуги	*15*	-
	80	-
в т.ч. текущи	**80**	-
в т.ч. нетекущи	-	-

14. Оповестяване на свързани лица

Крайна компания-майка и едноличен собственик на капитала на Дружеството

Крайната компания-майка на Дружеството е ЧЕЗ a.s, регистрирана в Република Чехия, с основен акционер правителството на Република Чехия. ЧЕЗ a.s е едноличен собственик на капитала на Дружеството.

Други свързани лица

ЧЕЗ a.s., място на стопанска дейност в България (ЧЕЗ a.s. МСД в България), ЧЕЗ Сърбия, ЧЕЗ Разпределение България АД, ЧЕЗ Електро България АД, ЧЕЗ България ЕАД, ЧЕЗ Българиън Инвестмънтс B.V., Фри Енерджи Проджект Орешец ЕАД, Бара Груп ЕООД и ЧЕЗ ЕСКО ЕАД са свързани лица, тъй като са под общия контрол на ЧЕЗ a.s. (крайната компания-майка) и ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България ЕАД (дъщерно дружество на ЧЕЗ Разпределение България АД).

Към 31.12.2019 г. сделките между свързани лица са във връзка с продажби и покупки на електроенергия и услуги.

Общата сума на сделките със свързани лица и дължимите салда за текущия и предходен отчетен период са представени както следва:

Свързани лица		Продажби на свързани лица	Покупки от свързани лица	Вземания от свързани лица	Задължения към свързани лица
		хил. лв	*хил. лв*	*хил. лв*	*хил. лв*
Крайна компания - майка:					
ЧЕЗ a.s.	2019	49.644	21.659	2.017	3.322
	2018	57.175	11.225	5.609	3.719
Други свързани лица:					
ЧЕЗ Сърбия	2019	-	-	-	-
	2018	-	11	-	-
ЧЕЗ България ЕАД	2019	-	421	-	116
	2018	-	543	-	230
ЧЕЗ Разпределение България АД	2019	9.522	509	1.244	1.930
	2018	3.209	-	47	1.803
ЧЕЗ Електро България ЕАД	2019	1.163	412	124	79
	2018	1.209	393	251	64
ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България ЕАД	2019	-	422	-	35
	2018	-	304	-	81
Фри Енерджи Проджект Орешец ЕАД	2019	22	54	11	37
	2018	-	-	-	-
ЧЕЗ ЕСКО ЕООД	2019	-	237	-	30
	2018	-	157	-	93
	2019	**60.351**	**23.714**	**3.396**	**5.549**
	2018	**61.593**	**12.633**	**5.907**	**5.990**

14. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Срокове и условия по сделките със свързани лица
Продажбите на и покупките от свързани лица се извършват по договорени цени.
Салдата към края на годината не са обезпечени, не носят лихва и се уреждат в парични средства. Към 31 декември 2019 г. Дружеството няма просрочени вземания от свързани лица.

Заеми, получени от свързани лица

		Получени заеми	*Задължения по лихви*	*Разход за лихви*	*Задължения към свързани лица*
		хил. лв.	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*
ЧЕЗ Електро България ЕАД	2019	-	-	27	-
	2018	3.000	29	29	3.029
ЧЕЗ а.с	2019	7.500	31	90	7.531
	2018	14.999	-	60	14.999
	2019	**7.500**	**31**	**117**	**7.531**
	2018	**17.999**	**29**	**89**	**18.028**

На 27.06.2018 г. Дружеството е сключило договор за заем с ЧЕЗ Електро България АД за сумата от 3.000 хил. лв. Лихвата се формира като сума от едномесечния SOFIBOR и надбавка в размер на 1,85% на годишна база. Срокът на договора е 31.01.2019 г. С Допълнително споразумение №1/ 23.01.2019 г. срокът на договора се удължава до 26.06.2019 г. Кредитът е погасен напълно към 26.06.2019 г

Заем от ЧЕЗ а. с.

На 27.06.2018 г. Дружеството е сключило договор за заем № 2018/4 с компанията-майка ЧЕЗ а. с. Максималната сума на заема по договора е 7.669.х. евро (14.999 х.лв) е усвоена от Дужеството през 2018 г.. Лихвеният процент, приложим за съответния лихвен период, представлява процент на годишна база, равена на сумата от надбавка и EURIBOR за съответния лихвен период. Срокът на погасяване по договора е 31.12.2018 г. С Анекс №1/21.12.2018 г. се удължава срокът за погасяване на задължението по Договора – 27.06.2019 г. С Анекс №2/27.06.2019 г. се променя размера на заема на 3.835 хил.евро (7.500 хил.лв.) и се удължава срокът за погасяване на задължението по Договора – 27.06.2020 г. На 26.06.2019 г. Дружеството е погасило 50% от първоначалната сума по заема в размер на 3.835 хил.евро (7.500 хил.лв.), с което задължението към 31.12.2019 г. възлиза на 3.835 хил.евро (7.500 хил.лв.)

Възнагражденията, начислени в полза на членовете на Съвета на директорите, като такива, през 2019 г. са в размер на 340 хил. лв. (2018 г.: 298 хил. лв.).

15. Провизии

ЧЕЗ Трейд България ЕАД е задължено лице по смисъла на чл. 14, ал. 4, т. 1 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ). Предвид това на Дружеството се определят индивидуални поименни цели за реализиране на енергийни спестявания в крайното потребление на енергия в периода 2017-2020 г. Поименните цели на задължените лица за 2019 г. са утвърдени с Годишният отчет на НПДЕЕ с Протокол на Министерски съвет № 43 от 23 октомври 2019 г.

Поименни цели на ЧЕЗ Трейд България ЕАД

	Изискване за валидност на мярката през:			
Цел за година/GWh (Цели утвърдени от МС)	2017	2018	2019	2020

2017	13.346	13.346	13.346	13.346
2018	-	21.729	21.729	21.729
2019	-	-	16.268	16.268

АУЕР признава частично изпълнение на целите за 2017 г. в размер на 0.399 GWh в резултат на което общата кумулативна цел на Дружеството към 31.12.2019 г. е както следва:

	Изискване за валидност на мярката през:			
Цел за година/GWh (Цели утвърдени от МС)	2017	2018	2019	2020
2017	12.947	12.947	12.947	12.947
2018	-	21.729	21.729	21.729
2019	-	-	16.268	16.268

Общо кумулативна цел към 31.12.2019 г. 98.567 GWh.

През 2019 г. Дружеството е придобило сертификати за частично изпълнение на целите за 2017 г. в размер на 2.323 GWh, които към края на отчетния период все още не са отразени от АУЕР. След приспадане на това изпълнение кумулативното неизпълнение на поставените цели за енергийна ефективност към 31.12.2019 г. е в размер на 91.465 GWh.

През 2019 г. са усвоени провизии в размер на 8 хил.лв. и е начислена допълнителна провизия в размер на 158 х.лв.

В резултат на направената оценка към 31.12.2019 г., Дружеството е определило, че приблизителната обща стойност на средствата за кумулативно изпълнение на целите по ЗЕЕ за 2017, 2018 г. и 2019 г. след приспадане на признатото от АУЕР частично изпълнение възлиза на 288 хил. лв. (Приложение 2.1.6)

16. Лизинг

15.1. Активи и пасиви, признати в отчета за финансовото състояние

В отчета за финансовото състояние са представени следните обекти и суми, свързани с договори за лизинг:

	Сгради	Транспортни средства	Общо
	хил. лв.	*хил. лв.*	*хил. лв.*
Отчетна стойност:			
На 1 януари 2019 г. след преминаване по МСФО 16 (Приложение 2.1.7)	908	14	922
Придобити	-	-	-
На 31 декември 2019 г.	**908**	**14**	**922**
Амортизация			
На 1 януари 2019 г. след преминаването по МСФО 16 (Приложение 2.1.7)	-	-	-
Начислена амортизация за годината	182	12	194

На 31 декември 2019 г.	**182**	**12**	**194**
Балансова стойност:			
На 1 януари 2019 г.	**908**	**14**	**922**
На 31 декември 2019 г.	**726**	**2**	**728**

16.2 Задължения по лизинг

Задълженията по лизинг към 31 декември са както следва:

Задълженията по лизинг към 31 декември са както следва:	**31.12.2019**
	хил.лв.
1 януари	**922**
Начислена лихва	10
Плащания	(200)
31 декември	**732**
В т.ч. текущи	***181***
нетекущи	***551***

Матуритетният анализ на задълженията по лизинг е оповестен в Приложение 18.

В 2018 г. Дружеството не е признавало задължения по финансов лизинг , а само лизинг, класифициран като оперативен, съгласно МСС 17. В Приложение 2.1.7 е представена информация, свързана с преминаването към МСФО 16 на 01.01.2019 г.

16.3. Суми, включени в отчета за всеобхватния доход

Разходите по договори за лизинг за отчетната година са:

	Приложения	***2019 BGN'000***
Разходи за амортизация на активи „право на ползване" (по МСФО16)		194
Разходи за лихви на задълженията по лизинг (отчитани по МСФО16)	3.6	10
Разходи, свързани с краткосрочни лизингови договори (отчитани по МСФО16)	3,3	24

Общият изходящ паричен поток по договори за лизинг през 2019 г. е в размер на 224 хил.лв., в т.ч. 24 хил.лв. по краткосрочни лизингови договори.

** *В предходната година, дружеството е признавало сумите по лизинг, класифицирани като „оперативни лизинги" съгласно МСС 17 Лизинги. В Приложение 2.1.7е представена информацията, свързана с преминаването към МСФО 16 на 1 януари 2019 г.*

16.4.Лизингови дейности на Дружеството и начин на тяхното отчитане

Дружеството наема имоти и транспортни средства Договорите за наем обичайно се сключват за следните срокове, разделени на база клас идентифициран актив, както следва:

- сгради от - 3 години;

- транспортни средства от 1 до 2 години,

Опции за удължаване и опции за прекратяване

Дружеството отчита няколко договора за наем, в които има опции за удължаване и опции за прекратяване при определени условия. Тези опции са договорени от ръководството с цел постигане на гъвкавост при управлението на лизинговите активи и стопанските нужди на Дружеството. Ръководството на дружеството прилага съществени преценки при определяне дали има разумна степен на сигурност за упражняване на тези опции. При направените калкулации освен опциите по договорите е взето предвид и намерението на ръководството относно бъдещото удължаване на договорите за лизинг (Приложение 2.1.6).

Краткосрочни лизингови договори и лизингови договори на активи на ниска стойност

Дружеството се е възползвало от облекчението на МСФО 16 за краткосрочни лизингови договори за наем на автомобили, чиито срок е до 12 месеца, в размер на 24 хил.лв. Тези разходи са представени като разходи за външни услуги *(Приложение 3.3).*

17. Ангажименти и условни задължения

Капиталови ангажименти

Към 31 декември 2019 г. Дружеството няма капиталови ангажименти.

Правни искове

Срещу Дружеството няма заведени други правни искове.

Банков кредит за издаване на банкови гаранции

Дружеството е сключило договор за кредит № 260/10.12.2007 г. със Ситибанк АД. Предназначението на кредита е издаване на банкови гаранции. За периода от 2007 г. до момента срокът на действие и максималната сума на кредита са удължавани и с последен анекс № 19 /31.01,2019 г. се променя максималният размер на усвояване на 59.000 хил.лв., а с анекс №35/04.12.2019 г. е продължен периодът на усвояване до 04.12.2020 г., която дата е и краен срок за погасяване на всички задължения по този договор. Към 31.12.2019 г. усвоената сума по заема е в размер на 51.654 хил.лв. (31.12.2018 г : 47.000 хил. лв.)

.

Банковият кредит е обезпечен с писмо за подкрепа от компанията-майка ЧЕЗ а.с.

Неусвоени кредити

Банков кредит за оборотни средства

Към 31.12.2019 г. неусвоената сума по кредит овърдрафт №312/4.12.2009 г. е 21.785 хил. лв. (Приложение 11).

Банкови гаранции

Клиенти на Дружеството са учредили в негова полза през 2019 г. банкови гаранции в размер на 12.401хил. лв., с което размерът на валидните банкови гаранции към 31.12.2019 г., издадени в полза на Дружеството е 12.611 хил. лв. (31.12.2018 г.: 11.183 хил. лв.)
Издадените банкови гаранции обезпечават плащанията по договори за продажба на електрическа енергия и балансиране.

18. Цели и политика за управление на финансовия риск

В хода на обичайната си дейност Дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързаните парични потоци. Затова общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят

адекватни цени на продуктите и услугите на дружеството, както и да се оценят адекватно правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска в дружеството се осъществява текущо от ръководството на Дружеството съгласно политиката, определена от Съвета на директорите. Последният е приел основните принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден.

Категории финансови инструменти:

Към 31.12.2019 г.

	2019
Финансови активи	*хил. лв.*
Финансови активи по амортизирана стойност в т.ч.:	
Търговски и други вземания *(Приложение 6)*	78.454
Парични средства и парични еквиваленти *(Приложение 9)*	3.825
Вземания от свързани лица *(Приложение 14)*	3.396
	85.675

	2019
Финансови пасиви	*хил. лв.*
Финансови пасиви по амортизирана стойност в т.ч.:	
Търговски и други задължения *(Приложение 12)*	35.247
Заеми от свързани лица *(Приложение 14)*	7.531
Задължения към свързани лица *(Приложение 14)*	5.549
Задължения по лизинг *(Приложение 16)*	732
Лихвоносни заеми и привлечени средства *(Приложение 11)*	3.215
	52.274

Към 31.12.2018 г.

	2018
Финансови активи	хил. лв.
Финансови активи по амортизирана стойност в т.ч.:	
Търговски и други вземания *(Приложение 6)*	91.043
Парични средства и парични еквиваленти *(Приложение 9)*	7.581
Вземания от свързани лица *(Приложение 14)*	5.907
	104.531

	2018
Финансови пасиви	хил. лв.
Финансови пасиви по амортизирана стойност в т.ч.:	
Търговски и други задължения *(Приложение 12)*	42.996
Заеми от свързани лица *(Приложение 14)*	18.028
Задължения към свързани лица *(Приложение 14)*	5.990
Лихвоносни заеми и привлечени средства *(Приложение 11)*	1.904
	68.918

Лихвен риск
Излагането на Дружеството на риск от промяна на пазарните лихвени проценти е свързано предимно с краткосрочните финансови задължения на Дружеството с плаващ лихвен процент.

Следната таблица показва чувствителността на печалбата преди данъци на Дружеството към разумните възможни промени в лихвените проценти (чрез влияние върху заемните средства с плаващ лихвен процент), при условие че всички други променливи са константи. Няма влияние на други елементи от капитала на Дружеството.

	Увеличение / Намаление в лихвените проценти	Ефект върху печалбата преди данъци
2019 г.		
За заеми и заемни средства	+1%	(107)
За заеми и заемни средства	-0.5%	54

	Увеличение / Намаление в лихвените проценти	Ефект върху печалбата преди данъци
2018 г.		*хил. лв.*
За заеми и заемни средства	+1%	(199)
За заеми и заемни средства	-0.5%	100

Ликвиден риск (риск на паричните потоци)

Ефективното управление на ликвидността на Дружеството предполага осигуряване на достатъчно оборотни средства, предимно чрез поддържане на неизползвани разрешени кредитни линии.
Към 31 декември падежната структура на финансовите пасиви на Дружеството, на база на договорените недисконтирани плащания, е представена по-долу:

Към 31 декември 2019 г.

	На поискване	По-малко от 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	> 5 години	Общо
	хил. лв.	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*
Търговски и други задължения	-	34.086	-	-	-	34.086
Задължения по гаранции	-	-	1.161	-	-	1.161
Задължения към свързани лица	-	5.549	-	-	-	5.549
Заеми от свързани лица	-	-	7.531	-	-	7.531
Лихвоносни заеми и привлечени средства	-	-	3.215	-	-	3.215
Задължения за лизинг	-	46	135	551	-	732
	-	**39.681**	**12.042**	**551**	**-**	**52.274**

Към 31 декември 2018 г.

	На поискване	По-малко от 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	> 5 години	Общо
	хил. лв.	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*
Търговски и други задължения	-	42.044	-	-	-	42.044
Задължения по гаранции	-	-	952	-	-	952
Задължения към свързани лица	-	5.990	-	-	-	5.990
Заеми от свързани лица	-	-	18.028	-	-	18.028
Лихвоносни заеми и привлечени средства	-	-	1.904	-	-	1.904
	-	**48.034**	**20.884**	**-**	**-**	**68.918**

Валутен риск
Експозицията на Дружеството към валутен риск е минимална, тъй като Дружеството не извършва съществени сделки, деноминирани в чужда валута.

Кредитен риск
Кредитен е рискът, при който контрагентите на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми.

Кредитният риск на Дружеството възниква както от основната му дейност, чрез търговските вземания, така и от неговата финансова дейност, включваща депозити в банки. Управлението и контролът на кредитния риск се извършва от.Дирекция финанси и администрация . За целта в Дружество са разработени политики, процедури и правила за контрол и мониторинг на поведението на кредитния риск.

Дружеството използва матрица(и) за провизиране за изчисление на очакваните кредитни загуби на търговските вземания и активите по договори с клиент. Последните са групирани в групи (портфейли) от различни сегменти клиенти, които имат сходни характеристики, вкл. за кредитен риск. Прилаганите в матрицата (ите) проценти на провизиране се базират на дните на просрочие за всеки отделен портфейл.

Първоначално процентите се определят на бази исторически данни, наблюдавани от Дружеството, за период от 3 години. В основата на метода е анализът на историята и оценката на поведението на фактурите в дадената група, издадени за последните три години в аспект на дни просрочие, преминаване по периоди между различните диапазони на просрочие, плащанията и несъбрани суми и т.н. На тази база се определя процентът на загубата като несъбираемостта на дадената група фактури към просрочените фактури по дни. Обичайно, Дружеството приема, че датата на икономическата загуба от несъбираемост възниква за всички вземания след фактурирането им. Този период се изследва и преценява исторически. Дружеството няма практика да застрахова вземанията си от клиенти.

На второ място, Дружеството прецизира матриците за провизиране на обезценка на всеки портфейл като коригира определените проценти на база исторически данни за поведението на плащанията по издадените фактури и историческите загуби от несъбираемост, чрез включване на сценарии и прогнозна информация за определени макрофактори. Историческите проценти се коригират, за да отразят ефекта от бъдещо поведение на макроикономически фактори, за които е установена доказана статистическа зависимост и за които се смята, че оказват влияние на способността на клиентите да обслужват и уреждат задълженията си.

Активите по договори с клиенти имат същите характеристики на риска както на търговските вземания по същите видове договори и клиенти. Следователно, Дружеството е приело, че очакваните нива на загуби за търговските вземания са приблизително сходни на нивата на загуби за активите по договори с клиенти и прилага едни и същи матрици за провизиране на

обезценка. За някои специфични инвидуални вземания се прилага отделен модел базиран на вероятностнопетеглени сценарии за събираемост .

Управление на капитала
Основната цел на управлението на капитала на Дружеството е да се осигури стабилен кредитен рейтинг и капиталови показатели, с оглед продължаващото функциониране на бизнеса и максимизиране на стойността му за акционерите.Дружеството управлява капиталовата си структура и я изменя, ако е необходимо, в зависимост от промените в икономическите условия. С оглед поддържане или промяна на капиталовата си структура Дружеството може да коригира изплащането на дивиденти на акционерите, да изкупи обратно собствени акции, да намали или увеличи основния си капитал, по решение на акционерите. През 2019 г., както и през 2018 г., няма промени в целите, политиките или процесите по отношение на управлението на капитала на Дружеството.
Характерно и за двата периода е, че то финансира дейността си при определено съотношение на собствен спрямо привлечен капитал, т. е. както от собствените си генерирани печалби, така и като поддържа установено ниво на търговски и други краткосрочни задължения и банкови заеми.

Съотношения – показатели за финансовата структура

	2019	*2018*
Собствен капитал / Пасиви	0,60	0,44
Заеми / Търговски и други краткосрочни задължения	0,23	0,37
Парични средства и еквиваленти / Пасиви	0,066	0,102

Допълнително, в таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структурата на капитала към края на периода. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на капитала. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) и паричните средства и парични еквиваленти така, както са посочени в отчета за финансовото състояние. Общата сума на капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал:

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Общо дългов капитал, в т. ч.:		
Банкови заеми	3.215	1.904
Заеми от свързани лица	7.531	18.028
Задължения по лизинг	732	-
Намален с паричните средства и парични еквиваленти	(3.825)	(7.581)
Нетен дългов капитал	**7.653**	**12.351**
Общо собствен капитал	**34.829**	**32.362**
Общо капитал	**42.482**	**44.713**
Съотношение на задлъжнялост	*0,18*	*0,28*

Върху Дружеството няма външно-наложени капиталови изисквания. Структурата и управлението на привлечения капитал се осъществяват на ниво ЧЕЗ Груп.

19. Финансови инструменти

Справедливи стойности

Справедливата стойност на финансовите инструменти на Дружеството е определена като цената, която би била получена при продажбата на финасов актив или платена при прехвърлянето на финансов пасив в непринудена сделка между пазарни участници към датата на оценката. Дружеството счита, че справедливата стойност не би се различавала съществено от балансовата стойност за:

- Парични средства и краткосрочни депозити, търговски вземания, търговски задължения и други текущи финансови активи и пасиви – поради краткосрочния падеж на тези финансови инструменти, тяхната справедлива стойност се доближава до съответната отчетна стойност;
- Лихвоносни заеми и привлечени средства – олихвяват се с плаващи лихвени проценти, които разумно се очаква да бъдат до пазарните нива.

20. Събития след отчетната дата

На 11 март 2020 г. Световната здравна организация обяви пандемия относно разпространението на COVID-19, а на 13 март 2020 г. Народното събрание гласува извънредно положение в Р България, в резултат на което се предприеха редица ограничителни мерки. Ръководството оценява това събитие като некоригиращо събитие по смисъла на МСФО, приети от ЕС.
Към датата на одобрение на този финансов отчет Дружеството изпълнява всички наложени мерки, във връзка с предпазване от COVID-19. Ръководството текущо следи за поява на рискове и респ. на негативни последици от пандемията, като прави текущо оценки за възможни ефекти върху активите, пасивите и дейността на дружеството, както и първоначални общи планове за реакция и решения. Ръководството е създало организация с цел осигуряване на непрекъснатост на работния процес, съобразно тази извънредна ситуация. Последната се следи текущо и на групово ниво ЧЕЗ.

На настоящия етап не са установени индикатори, които са засегнали конкретни активи и/или да водят до преустановяване или значително намаляване на дейности, нито се планират такива мерки, както и не са идентифицирани значителни обстоятелства, които биха наложили такава мерки или действия от страна ръководството на Дружеството. Поради това преценката на ръководството е, че към момента не съществуват ясно очертани и конкретни фактори, които да поставят под въпрос приложимостта на принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовите отчети.

Настоящата информация се оповестява и в изпълнение на препоръките на Комисията за финансов надзор от 13.03.2020 г.